

Laulu- ja tantsupidu ei ole lihtsalt üks lustipidu, mida igaüks tohiks oma ideoloogia või äri vankri ette rakendada

LK 6

Märtsis liiguvad vallas ringi arvamus-küsitlajad

LK 7

Heategevusfond „Elus on hoolimist“ sai esimesed püsiannetajad

LK 7

SAUE VALLALEHT

Koduvald

TUNNUSTUS

Need, kes on piisavalt hullud, et uskuda, nagu nad suudaksid muuta maailma, on ka reeglina need, kes seda teevad

Neid pealkirjana kasutatud Steve Jobsi sõnu tuletati Eesti Vabariigi aastapäeval peetud kõnedes meelde. Tunnustava tänukirja said sel üritusel pihku need sauevallakad, kes vähemalt valla elu sõna- ja teohaaval muutnud ongi.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Ega põhjalikkusega haridusmaastikul, visadusega spordipaltil või õhinaga külaelus Eesti riiki korda kohe ei saa. Aga pisut paremaks siiski, lisaboonusena teadmine, et ollakse osa ja osaline. Saue vallas õnneks on inimesi, kes on tahtnud teha ja tunnetanud isiklikku vastutust.

„Järjest rohkem ja kohati ehk liiga kergekäeliselt loobume nägemast enda rolli sündmuste kujundamisel ja näitame näpuga endast eemale. Laome müüri enda ja vastutuse vahele. Eesti ei muutu sellest paremaks, kui kohalikus omavalitsuses nähakse pelgalt naabrite tülide lahendajat, koduloomade loomupäraselt puistatu koristajat ja nende peremeeste jälitajat ning karistajat, peretülide ja isiklike suhete klaarriat, mootorsõidukiga järveääle uisuväljaku rajajate karistajat, kui soovite. Kohalikud kogukonnad saavad sellistes asjades väga palju ära teha, omavahel kokku leppida ja ühiselt koos tegutseda. Ainult nii saame me Eestit paremaks muuta – koos tegutsedes, mitte vastandudes,“ rääkis vallavanem pidupäeval.

Aastapäeva üritusel Mustpeade majas peetigi meeles neid, kes on tahtnud ja osanud näha oma rolli. Vapimärk, Saue valla kõrgeim tunnustus, mida antakse välja üldse esimest korda valla ajaloos, sai osaks kolmele haridusega seotud inimesele. **Tiiu Ingerainen** pälvis selle pikaajalise väga hea töö eest Laagri Lasteaia direktorina aastast 1987, **Marje Eelmaa** tehtud töö eest Laagri Kooli rajaja ja direktorina aastatel 2005-2012 ning **Armilda Viljamaa** panuse eest Ääsmäe haridusellu aastatel 1967-2011. Tänuja aukirjade nominente oli rohkemgi – neid anti 19le.

□ Vapimärgi pälvis Tiiu Ingerainen pikaajalise väga hea töö eest Laagri Lasteaia direktorina aastast 1987.

□ Armilda Viljamaad tänati vapimärgiga panuse eest Ääsmäe haridusellu aastatel 1967-2011.

□ Saue valla „Aasta tegu 2013“ auhinda tuli vastu võtta Nõlvaku ja Tuleviku tänava lasteaia direktor Merle Perm, sest Facebookis hääletajad tõstisid ülekaalukalt pjedestaalile just Tuleviku lasteaia avamise ja laiemalt lasteaiakohtade arvu kasvu.

SAUE VALLAVOLIKOGU AUKIRI

Ääsmäe saalihoki võistkond – 2013. aastal Eesti MV saalihokis I koht

Ääsmäe saalihoki U-19 võistkond – 2013. aastal Eesti MV saalihokis I koht

Olvi Suurkütt – väsimatu Ääsmäe-kandi eakate elu ja tegevuse korraldamise eest

Aino Must – pikaajalise ja eeskujuliku töö eest Saue valla rahanduse korraldamisel

Mihkel Tomson – silmapaistvate sportlike tulemuste eest 2013. aastal

Õie Laaneste – kodu ja armastuse jagamise eest hoolt vajavatele Saue valla lastele

Laagri Perearstikeskus OÜ – väga hea järjepideva töö ning Eesti Perearstide Seltsi A-taseme praktilise tiitli eest

□ Piisavalt hull seltskond, kes usub, et maailma muutmine on võimalik.

SAUE VALLAVOLIKOGU TÄNUKIRI

Eini Kontus – Maidla külaelu edendamise eest

Aivar Kontus – Maidla külaelu edendamise eest

Toivo Kaljuvee – Maidla külaelu edendamise eest

Heiki Brück – Ääsmäe külaelu edendamise eest

Marek Muidre – Ääsmäe külaelu edendamise eest

Annika Kruus – Ääsmäe külaelu edendamise eest

MTÜ Ääsmäe Külakogu – eriti aktiivse külaelu edendamise eest aastal 2013 ja valla esindamise eest Soome Mardilaadal

Urmas Kohver – Vanamõisa külaelu edendamise ja erinevatele valla kultuuriprojektidele kaasa aitamise eest

Mari-Liis Nõlvak – panuse eest Saue valla tutvustamisel läbi kultuuriürituste

Erik Mandre – silmapaistvate loominguliste tulemuste eest 2013. aastal

Laagri Kristlik Kogudus – vabatahtliku töö ja igakülgse abi eest Harju XVIII maakaitsepäeva korraldamisel

Anne Kalda – fotokonkursi „Saue valla kultuuripärand“ võitja

Üksikvanema mõiste sai valla õigusaktides ühtse sisu

Kuna mitmete lastega seotud toetuste ja teenuste saamise aluseks on vanemate registrijärgne elanikustaatus, siis vajas ühtlustamist üksikvanema mõiste.

LK 2

Masujärgne kinnisvaraturg tõstab tuure üles ka Saue vallas

Viis aastat pole Laagrisse kerkinud ühtegi uut kortermaja. Nüüd on seisak möödas, Laagri Nõlvaku piirkonda kerkib esimene maja planeeritud 8st.

LK 5

Kindlasti oma maamärk, mitte lihtsalt kemps põõsa vilus!

Ääsmäe külaplatsile rajatakse kevadiste talgute käigus ökoloogiline komposterkäimla, mille väljanägemine saab olema selline, et külastajad hiljem nendiksid: „No mäletad küll, see oli see külaplats, kus oli see vinde käimla!“

LK 7

Volikogus 27. veebruaril

- Saue valla asustusjaotuse muutmise algatamine.
- Saue valla sotsiaaltoetuste määruste muutmise.
- Nõusoleku andmine kallasraja tõkestamise taotlusele.
- Looduskaitseseadusega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud küsimuse otsustusõiguse delegeerimine.
- Saue valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava 2014–2025 kinnitamine.
- Alliku külas asuva Tootsi tee L1 transpordimaa kinnistu sundvõõrandamine.
- Püha külas asuva Krissu katastriüksuse jagamine ja lähiaadresside ning sihtotstarvete määramine.
- Ääsmäe küla Hageri tee 3 kinnistu detailplaneeringu mitteamatamine.
- Saue valla alaealiste komisjoni määrati esindajaks Kerttu Vetema.
- Laagri Kooli nõukokku määrati esindajaks Diana Poudel.

Juulis tegutseb Nõlvaku lasteaed n-ö valvelasteaiana

Et valvelasteaia võimalust kasutada, tuleb hiljemalt 15. märtsiks esitada vastav avaldus oma lasteaia direktorile ning tasuda koheselt kohatasu juulikuu eest kogu ulatuses, sõltumata lasteaia käidud päevade arvust.

Mitmed lapsevanemad on väljendanud huvi ilma puhkuseta lasteaia kohta kasutamise vastu. On arusaadav, et kõigil vanematel ei ole võimalik suvesüdamis puhata ja nad on sunnitud lapse siiski lasteaeda viima. Sel aastal on Saue valla lasteaedade sulgemisperiood kahanenud seniselt 45 päevalt ca ühele kuule. See tähendab, et lasteaiaid on suletud vaid juulikuus.

30. juunist kuni 3. augustini on suletud kõik valla munitsipaallasteaiaid. Kelle elukorraldus eeldab lasteaia kohta kasutamist juulikuus, saab kasutada valverühma võimalust Nõlvaku lasteaia.

Valverühma saavad registreerida lapsevanemad, kelle laps on vähemalt 3 aastat vana ning kasutab valla munitsipaallasteasutuse kohta.

SAUE VALLA 2014. AASTA ABITURIENTIDE VASTUVÕTT
toimub reedel, 28. märtsil kell 17.00

Saue valla Kultuurikeskuses
(Veskitammi 8, Laagri alevik)
Kõikidele gümnaasiumilõpetajatele
saadetakse koju isiklik kutse

SAUE VALLALEHT KODUVALD

Toimetis:

Veskitammi tee 4, Laagri,
Saue vald, Harjumaa
tel: 654 1156, 525 4146
e-post: annely.sumre@sauevald.ee

Reklaamisovv esitada e-posti aadressil reklaam@sauevald.ee

Kohaliku ettevõtluse toetamise eesmärgil on Saue valla registreeritud ettevõtjatele reklaami esitamine vallalehes ca 50% soodsam

SOTSIAAL

Üksikvanema mõiste sai valla õigusaktides ühtse sisu

Kuna mitmete lastega seotud toetuste ja teenuste saamise aluseks on vanemate elukoht elanikeregistris, vajab ühtlustamist ja täpsustamist üksikvanema mõiste.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

„Riikliku peretoetuste seaduse“ kohaselt on üksikvanem inimene, kelle lapse sünniaktis või rahvastikuregistrisse kantud perekonnanäisandmetes puudub kane isa kohta või see on tehtud ema ütluse alusel või kelle vanem on seadusega kehtestatud korras tunnistatud tagaotsitavaks. „See sõnastus tuleb riigi seadustest, meie lisasime juba 2010. aastal oma definitsiooni olukorra, kus lapse teine vanem on surnud. Seega võib Saue Vallavolikogu poolt seni kehtinud määruste põhjal öelda, et üksikvanem on lapsevanem juhul, kui lapse teist vanemat pole kas õiguslikus mõttes või on lapsevanem surnud,“ selgitab sotsiaalosalakonna juhataja Mare Jallai.

Reaalses elus tuleb aga tihti ette olukordi, kus ametlikult on lapsel teine vanem olemas küll, aga sassiläänud suhete või lihtsalt elumuudatuste tõttu ei osale ta lapse kasvatamises või ei elata ühe leibkonnana. Sellisel juhul saab omavalitsus nüüdsest Jallai sõnul kasutada selgemalt formuleeritud kaalutlusotsust. „Kui vanem saab dokumentaalselt tõestada, et kasvatab last või lapsi üksi see tähendab, et leibkonnas puudub teine lapsevanem, siis on vallavalitsusel õigus nende alusel ka erandeid teha,“ ütleb Jallai. Tõendusdokumentideks võivad olla näiteks elatistrahade väljamaksmise või hooldusõiguse jagamise kohtumäärused, abielulahutuse tunnistus või teise lapsevanema omakäeline kirjalik tõendus. Igal juhul tuleb lapsevanemal endal kirjalikult kinnitada, et leibkonnas teine lapsevanem puudub. „Esitatud andmete ja teadaoleva info põhjal tehaksegi kaalutlusotsus selles osas, kas valla määruste mõistes on tegemist üksikvanemaga või mitte. Lisaks tuleb mainida, et antud lähenemine üksikvanema mõistele võimaldab käsitleda üksikvanemana ka ametliku hooldusõiguse alusel lapse eest vastutavaid isikuid,“ selgitab Jallai.

Jallai sõnul jõutakse sotsiaalosalakonda piirsituatsioonides ka jutuga, et teine pool on vastik, et mälus on traagilised mälestused lahkuminekust, et ei soovita teise vanemaga kontakti astuda ning kohtusse minke on kallis, kurnav ja häbistav, mistõttu mingeid erilisi dokumente tegeliku olukorra kinnituseks esitada ei ole. Sellisel juhul lähtub vallavalitsus lapsevanema kirjalikust kinnitusest ja meile avalikest andmetest teadaolevast informatsioonist selle kohta, kes leibkonda tegelikult kuuluvad.

„Saue vallas, nagu paljudes teisteski omavalitsustes, on mitmed haridusteenused ja toetused seotud mõlema vanema sissekirjutusega,“ selgitab haridusnõunik Birgit Tammjõe-Tulp. Näiteks 1. septembrist 2014 kehtima hakkava lasteaia osalustasu soodustuse taotlemine eeldab samuti ka kahe vanema sissekirjutust või Saue vallas

kehtestatud üksikvanema mõiste arvestamist. Ka Laagri Kooli vastuvõtmisel arvestatakse vanemate registrijärgseid elukohti.

Kärgperede keerukad mudelid

Kui üksikvanema mõiste on Saue valla määrustes nüüd ühtlustatult ja senisest täpsemalt defineeritud, siis tegelikult elus esineb lisaks traditsioonilisele perele ja üksikvanematele ka mitmeid kooselu mudelid, mida sageli nimetatakse kärgpereks. Sisuliselt tähendab see kõiki erinevusi kooselusest ema, isa ja bioloogilised lapsed.

Lapsega seotud rahaliste toetuste ja teenuste saamise oluliseks eelduseks on kärgperede liikmete, tingimata lapse (laste) ja kas ühe või mõlema vanema sissekirjutus. Kui kärgperes on näiteks ema ja laps ning kasuisa, mõlemad täiskasvanud on rahvastikuregistri alusel Saue valla elanikud, aga laps ei ole, siis lasteaia kohta saamise õigus puudub. „Kui bioloogiline vanem, kes ei

Reaalses elus tuleb aga tihti ette olukordi, kus ametlikult on lapsel teine vanem olemas küll, aga sassiläänud suhete tõttu ei osale ta lapse kasvatamises.

ela lapsega koos ei ole nõus Saue vallalt teenuste või toetuste saamiseks lapse elukohta ametlikult muutma, ei ole otsest seaduslikku alust vallalt lasteaia kohta nõuda. Toetust või teenust taotleval lapsevanemal on sellisel juhul võimalik pöörduda hooldusõiguse selgitamiseks kohtusse,“ nendib haridusnõunik.

Ka näiteks n-n ranisatoetuse saamine eeldab mõlema vanema sissekirjutust. Kui kärgperesse kuulub näiteks isa ja laps, kes läheb esmakordselt kooli, ja leibkonna liige

LISAINFO

Üksikvanem „Riiklike peretoetuste seaduse“ alusel:

- lapse sünniaktis puudub isa nimi või on see kantud sinna ema ütluste kohaselt
- teine lapsevanem on kuulutatud tagaotsitavaks

Üksikvanem Saue valla määruste alusel:

- lapse sünniaktis puudub isa nimi või on see kantud sinna ema ütluste kohaselt
- teine lapsevanem on kuulutatud tagaotsitavaks
- teine lapsevanem on surnud
- kaalutlusotsus esitatud kinituste ja dokumentide alusel

Üksikvanema mõistega seotud toetused ja teenused Saue vallas:

- sünnitoetus
- koduse lapse toetus
- esmakordselt kooli mineva lapse toetus
- lasteaia osalustasu soodustus
- eralastehoiu ja lasteaia toetus
- lasteaiakoht
- koolikoht

on ka isa uus elukaaslane (lapse bioloogiline ema elab eraldi, aga perre kuulub kasu-ema), siis saab toetust täismahus taotleda ka juhul, kui bioloogilise vanema asemel on ametlikult Saue valla elanik kasu- vanem.

Kui kärgperes elavad elukaaslased koos, kasvatavad ühiselt ühe vanema last ja moodustavad leibkonna, aga mõlema sissekirjutus on Saue vallas erinevatel aadressidel, on vaja tõendada, et kaks koos elavat vallakodanikku on perekond ja soovivad mingit toetust täismahus. Tegemist on olukorraga, kus teine bioloogiline vanem elab teises omavalitsuses ning pole vaja tõestada mitte üksikvanema staatust, vaid seda, et kaks koos elavat vallakodanikku on perekond ning soovivad toetust täismahus. Antud juhul tuleb toetuse või teenuse saamiseks mõlemal vallakodanikul esitada kirjalik kinnitus perekondlike sidemete täpsustamiseks.

Kuna erinevaid peremudeleid võib olla veelgi, alates minu-sinu-meie lastest kuni peredeni, kus lapsi kasvatavad kaks ema või kaks isa, siis toetuste ja teenuste saamiseks tuleb tegeleda ka ametlike elukohtade fikseerimise ja suhete või nende puudumise tõendamise. „Me arvestame oma töös reaalselt elu, kus kõik ei ole must-valge, aga me eeldame inimeste vastutustundlikku käitumist ja ausust,“ ütleb sotsiaalosalakonna juhataja Mare Jallai.

Jallai täpsustas lõpetuseks, et eeltoodud käsitlus laieneb ainult valla poolt pakutavate teenuste ja toetuste puhul, selliste riiklike toetuste puhul, mida vald ainult vahendab (näiteks riiklik toimetulekutootus), lähtutakse ikkagi riiklikes õigusaktides kehtestatud regulatsioonidest. ■

HARIDUS

Ulmelised soovivad koolilõunaks: „Koolis võiks olla oma kondiiter, kes värskaid saia küpsetab“

Kooli ja lasteaiatoit on teema, mille kohta kümme inimest avaldaks vähemalt viisteist erinevat arvamust. Skaala võib alata punktist, kus ollakse rõõmus, et on võimalus olematu hinnaga või tasuta süüa saada ja lõppeda hinnanguga, et lapsi peetakse maitsemeelteta põrsasteks, kellele pakutakse üksluist ja viletsa mekiga kõhutäidet. Pretendeerimata absoluutsele tõele, küsis Koduvald mõned arvamused.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Saue vallas on haridusasutuste toitlustamine korraldatud teenuse sisseostuna. On üks partner Baltic Restaurants Estonia AS, kes viieaastase lepingu alusel teenindab kõiki lasteaedu ja kaht kooli. Koolides on kokku ca 775 igapäevast sööjat ja lasteadeades ca 600. Köögid on sisse seatud Laagri ja Ääsmäe koolides ning Nõlvaku lasteaias. Tuleviku, Laagri ja Ääsmäe lasteaeda viikse toit termostega lähimast „staapköögist“ kohale.

Menüüde kokkupanekul lähtub partner Baltic Restaurants mitmetest nõuetest, mis seaduses ette on kirjutatud. See on segu energia- ja toiteainevajadustest ning tervislikkusest, tooraine värsksusest ja hooajalisusest, aga arvestada püütakse ka laste soove. „Laste lemmikud on endiselt pastatoidud ja pannkoogid, samuti söövad nad meelsasti punaseid suppe hapukoorega. Kala ei kuulu lemmikute hulka, ent samas on siin positiivset tendentsi märgata – seda süüakse järjest rohkem. Omaltpoolt püüame kala serveerida nii, et lastele meeldiks – eraldi kalatükk, kaste ja kartul/riis, et ei oleks lihtsalt mingi kalamaitseline kaste taldrikul,“ kirjeldab kogemuse pealt laste eelistusi Baltic Restaurantsi kommunikatsioonijuht Ruth Laidvee.

Firma on viinud läbi ka rahulolu-uuringuid ja vastuseid on loomulikult seinast sein, aga teatud asjad korduvad: lapsed sooviks tihedamini pannkooke, rohkem makaro-

nitoitusid, pitsat ja kotlette, vähem kastmeid, vähem kala ja üldse mitte kalasuppi. On ka pisut ulmevaldkonda kuuluvaid ettepanekuid: koolis võiks olla oma kondiiter, kes igal hommikul värsked saia küpsetab, tahaks keedetud merikarpe, veiseliha punase veini kastmes ja kalamarjaga saia.

1,3 € eest restoranipraadi ei saa

Kalamarjaga võileivad ja merikarbid ilmselt haridusasutuste menüüdesse lähitulevikus veel ei jõua. Koolidesse ja lasteadeadesse retsepte koostades tuleb arvestada suhteliselt kitsa eelarvega. Koolilõuna peab mahtuma 1,3 euro sisse, lasteia kolm käiku: hommiku- ja lõunasöök ning oode 2,4 euro sisse. „Hind seab kahjuks omad piirangud,“ tõdeb ka Laidvee. Eesti maist toorainet kasutatakse tema sõnul siiski võimalikult palju, lisaks ka täisterapastat ja mahetoodetest mahejuurvilju, aga päris restoranitoitu selle summa eest pakkuda ei saa. Küll aga saab selle eest kolmel päeval nädalas praadi, kahel on supipäev, iga toidukord sisaldab ka juurviljakraami.

Baltic Restaurants koostab menüü kuu aega ette ja saadab selle ka koolidesse ja lasteadeadesse läbi vaatamiseks. „Võimaluse korral arvestame ka tehtavate ettepanekutega, muutmist on ette tulnud, ent mitte kuigi tihti,“ ütleb toidufirma esindaja.

„Tavapärasel lihtsal toidul. Vanemate klasside lapsed võivad ju nuriseda, et retseptikoostajatel võiks rohkem fantaasiat olla, aga kogemusest teame, et pisemad pelgavad võõrama väljanägemise ja maitsega toi-

Laagri koolis oli külaskäigu päeval menüüs Bologna kaste, lisandiks nii kartul kui makaron ja värsked salat ning magusaamspuud puuvili. Toidu jagamine käib koolis kuumadelt marmiididelt, igaüks võtab, kui palju ja mida soovib. Vabalt on saada ka piim ja vesi. Mehed üheksandikud nendivad, et süüa kõlbab koolitoit küll, kuigi tahaks ka nuriseda. „Kala antakse liiga palju. Kartul on alati keedetud, võiks natuke fantaasiat kasutada, friteerida või ahju panna. Maitsestada võiks rohkem. Piima ja vee kõrvale tahaks mahla. Aga jõulude ajal anti ahjulihha, see oli hea!“

Laagri lasteaias sõid mudilased isuga punast värvi minestroone suppi makaronidega. Kui hapukoort peale panna, pidi olema eriti hea. Supitaldrikud said kõigil tühjaks. Sellist kommet, et õpetajad lapsi sunnitsid sööma, ei ole, aga õhutatakse ikka proovima, isegi kui esimene reaktsioon on keelduv. Ühel häälel kinnitasid lapsed, et hommikupudrud on ka head, eriti mannapuder, aga kõige lemmikum hommikusöök oleks šokolaadimäärdega sai.

lõpuks taandub asi siiski maitse ja eelistuste küsimustele. Mõni pahan-dab, et miks annate nii vähe viine-reid, lapsed ju armastavad neid, teine ütleb, et igasugune poolfabrikaat peaks olema toidulaua väljastatud,“ toob Ingerainen näite.

Laagri lasteaias on sisse seatud ka tagasiside vihk, kuhu õpetajad toidu kohta arvamusi saavad kirjutada: „mulgipuder oli mage“, „lapsed ei armasta riivitud kaalikat“, „pasteedileivad näevad inetud välja“, „kapsasupile oli lisatud äädikat“.

HINNAD:

KOOLILÕUNA 1,3 eurot päev
Riiklik koolilõuna toetus 0,78 eurot päev

Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vallas elavatele õpilastele on koolilõuna tasuta, Saue vald tasub riikliku koolilõuna toetuse ja koolilõuna tegeliku maksumuse vahe 0,52 eurot/päev.

LASTEAIAPÄEVANE TOIDURAH 2,4 eurot/päev

Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vallas elavatele lastele 1,47 eurot päev, Saue vald tasub 0,93 päevas juurde.

Kõik need kommentaarid edastab direktor kohe ka toitlustajale, nii et kommunikatsioon on vajadusel igapäevane.

Lapsevanem Kaija Velmet, kelle poeg käib Tuleviku lasteaias, on lasteaiatoiduga samuti rahul, hinnates selle mitmekesisust ning tervislikkust ja mis maitsele puutub, siis ei ole tema arvates midagi kummalist, kui 4-aastane mõnda toitu ei taha. „Poeg põlgas mingil ajal ära tilli, nii kui seda supile oli raputatud, siis ta sellest keeldus. Mõne aja pärast läks see mööda,“ toob Velmet näite laste põhjendustest, miks lõunasöök söömata jäi. Tema poeg on ka kergelt allergiline, aga kuna seni pole lasteaiatoidust ühtegi löövet ega allergiaähtu tekkinud, siis usub ta, et lasteaiatoit on ka puhas ja tervislik.

Nii Ingerainen kui Velmet leiavad, et tasuta või sümboolse hinnaga lõunasöök on olukorras, kus paljude laste jaoks on see ainus sooja toidu võimalus üldse, ülioluline. Isegi, kui see jääb natuke alla restorani kvaliteedile ja maitseelamustele.

JUHTIMINE

IRLiga liitunud vallavanem: „Kui ise kaasa ei löö, siis ei ole õigust ka viriseda“

Veebruari alguses ühines Saue valla valimisliidu Koostöö esinumber vallavanem Andres Laisk IRLiga. Koduvald küsis, et miks ta seda tegi ja mis see tähendab Saue valla jaoks?

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Miks Sa selle otsuse tegid?

Tegin sellepärast, et usun, et asju saab teha paremini. Tegin just sellise otsuse, sest nägin, et tants „uute jõudude“ ümber pole enam, kui sama sisu uus pakendamine. Aga vaja on uut sisu, uusi inimesi ja värsket kaasmõtet. Aeg näitab, kas olen idealist või õnnestub ka tegelikult midagi ära teha. Konkreetsemalt soovin oma nägemust heast

valitsemisest ja väärtushinnangu-test realiseerida riigikogu ja valitsuse tegemistes kaasa lüües.

Mida see muudab Saue valla jaoks?

Saue valla jaoks ei muuda see suurt midagi. Kui miskit muud minust sõltumatut vahele ei tule, siis selle valitsemisaja aastani 2017 töötame täie auruga edasi. Tuleb püstitada uued senisest pikemaajalisemad eesmärgid, haldusreform ja rahvastiku vähenemine on laimad Eesti teemad, mida peame moel või teisel enda jaoks teadvustama.

Pisemaid asju, mis koalitsioonileppes kirjas ja elluviimist ootavad, on hulgaliselt.

Mis saab edasi valimisliidust Koostöö?

Koostöö on olnud oma loomisest alates iseseisev ja sarnast kohaliku tasandi juhtimist pooldavaid inimesi ühendav organisatsioon. Kaks valimistsükli on seda liitu karastanud ja tugevdanud, terad mõnevõrra ka sõkaldest eraldanud. Seltsingu tegemistes jäan kindlasti ka edaspidi kaasa rääkima, sest usun, et omavalitsuse juhtimises

saab valimisliitudel jätkuvalt olema suur tulevik. Need on mõttekojad, kus laua taga saavad kokku erinevate eluvaldkondade esindajad, sh miks mitte ka parteide liikmed, kelle ühine eesmärk on kohaliku elu paremaks muutmine.

Selles mõttes ei ole partei kindlasti mitte nakkushaigus, mis peaks inimese ühiskonnast eraldama. Vastupidi, parteid on ja jäävad „suures poliitikas“ ilmselt domineerima ja seetõttu on oluline neid oma südametunnistuse järgi toetada ja nende tegemistes kaasa lüüa. ■

SAUE VALLA AMETLIKUD PLANEERINGUTEATED

SAUE VALLA TERRITOORIUMIL VEEBRUARIS 2014 ON ALGATATUD JÄRGMISED DETAILPLANEERINGUD:

Saue Vallavalitsuse 4.02.2014 korraldusega nr 88 algatati Ääsmäe külas Marguse (katastritunnus 72704:002:0209, suurusega 6,52 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Juhkami (katastritunnus 72704:002:0205, suurusega 17,10 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) kinnistute ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga kinnistute kruntimine, millega moodustatakse üks ca 1,2 ha suurune uus katastriüksus, muudetakse maasihtotstarve osaliselt äri- ja sotsiaalmaaks (ühiskondlike ehitiste maa) ning määratakse ehitusõigus jahimaja ja selle juurde kuuluvate äri- ja ühiskondlike hoonete ja rajatiste ehitamiseks. Planeeritava tegevuse eesmärgiks on luua keskkond, mis on suunatud jahiseltsi liikmete kokusaamise kohana ning looduse ja jahindusega seotud koolituste läbi viimiseks. Juhkami kinnistu on hoonestatud, millel asub olemasolev majavalldus. Ülejäänud osa kinnistutest jäävad jätkuvalt maatulundusmaa maakasutuse sihtotstarbega, millele ehitusõigust ei määrata. Saue Vallavalitsuse 11.02.2014 korraldusega nr 110 algatati Hüüru küla Uuetoa 1 (katastritunnus	72701:001:0002, suurusega 28,77 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) kinnistu ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaaks ning määratakse ehitusõigus kahe üksiklamu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakor-rastuse, haljastuse, juurdepääsude, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus. Uuetalu 1 kinnistu on hoonestatud, millel paikneb paekivist aidahoone. Planeeringuga moodustatakse kaks elamumaa sihtotstarbega krunti üksikelamute ja abihoonete rajamiseks. Suurem osa kinnistust jääb jätkuvalt maatulundusmaa maakasutuse sihtotstarbega, millele ehitusõigust ei määrata. Planeeringuga lahendatakse juurdepääsud kinnistutele, tehnovarustus ning määratletakse keskkonnakaitselised abinõud. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 0,7 ha.	Saue Vallavalitsuse 18.02.2014 korraldusega nr 136 algatati Laagri alevikus Kirsimäe 5 (katastritunnus 72703:001:0262, suurusega 4 262 m², sihtotstarve sotsiaalmaa (üldkasutatav maa 100%) kinnistu ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga maasihtotstarbe osaline muutmine äri- ja elamumaaks, kinnistu kruntimine ning ehitusõiguse määramine kuni 3-korruselise korterelamu ja spordiväljaku rajamiseks. Kirsimäe 5 kinnistu krunditakse kaheks kinnistuks ning maasihtotstarve muudetakse osaliselt äri- ja elamumaaks. Äri- ja elamumaa sihtotstarbega kinnistule kavandatakse piirkonda sobilik kuni kolme maapealse korrusega (äri-ruumidega esimesel korrusel) ning kuni üheksa korteriga korterelamu. Nõlvaku põik tänavaga külgnevale elamu-ärimaakrundi osale kavandatakse kõnnitee, tänav ääres olemasoleva kõnnitee asemele kavandatakse avalikud parkimiskohad. Elamu-ärimaakrundi elanikele kavandatakse parkimiskohad oma krundil. Teise krundi maasihtotstarve jääb jätkuvalt sotsiaalmaaks (üldkasutatav maa 100%) ning krundile kavandatakse rajada spordiväljak, lastemänguväljak ja kõnnitee. Sot-	siaalmaa krundiga külgnevale Sillaku tänavaga maale kavandatakse avalikud parkimiskohad. Vastavalt Saue Vallavalitsuse ja Kirsimäe 5 kinnistu omaniku vahel sõlmitud kirjalikule eelkõkkuleppele, kaasneb planeeringu elluviimisega kinnistu omanikul kohustus finantseerida omal kulul detailplaneeringus kavandatud sotsiaalmaa krundile spordiväljaku, lastemänguväljaku ja kõnnitee ning Sillaku tänav äärsete avalike parkimiskohtade rajamine. Sotsiaalmaa krunt antakse peale nõuetekohast väljaehitamist üle tasuta vallale ning kinnistu jääb avalikku kasutusse. Saue Vallavalitsuse 25.02.2014 korraldusega nr 154 algatati Koppelmaa külas Koppelmaa AÜ, Karu tn 7 (katastritunnusega 72704:004:0522, suurusega 1 480 m², sihtotstarve elamumaa 100%), Koppelmaa AÜ, Karu tn 9 (katastritunnusega 72704:004:0290, suurusega 1 462 m², sihtotstarve elamumaa 100%) ja Koppelmaa AÜ, Karu tn 11 (katastritunnusega 72704:004:0510, suurusega 2 072 m², sihtotstarve elamumaa 100%) kinnistute ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga ehitusõiguse määrami-	seks üksikelamute ja abihoonete rajamiseks. Koppelmaa AÜ, Karu tn 7, 9 ja 11 kinnistud asuvad Saue valla üldplaneeringu kohaselt tiheasutusega alal, maakasutuse juhtotstarbega aiandus- ja suvilaühistute maa. Aiandusühistu "Koppelmaa" hoonestamise aluseks on 1998. aastal koostatud Aianduskooperatiivi "Koppelmaa" hoonestusprojekt, mis on kinnitatud Harju Rajooni RSN TK poolt 13. jaanuaril 1998. aastal. Aiandusühistu territooriumil läbiviidud maade ostueesõigusega erastamise käigus on hoonestusprojekti ettenähtud üldkasutatav sotsiaalmaa jagatud eraldiseisvateks elamumaa sihtotstarbega katastriüksusteks, milliste hulka kuulub ka Koppelmaa AÜ, Karu tn 7, 9 ja 11 kinnistud. Maareformi käigus oli ette nähtud määrata kõigi ühistute ringpiiri sees moodustatud maaüksuste sihtotstarbeks elamumaa, kuid selle toimingu ei reguleeritud mingeid võimalikke ehitusõigusi. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on määrata Koppelmaa AÜ, Karu tn 7, 9 ja 11 kinnistutele ehitusõigus üksikelamute ja abihoonete rajamiseks. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 1,0 ha.
--	---	---	--	--

TEADE DETAILPLANEERINGU ESKIISLAHENDUST TUTVUSTAVA AVALIKU ARUTELU KOHTA:

Saue Vallavalitsus teatab, et 19.03.2014 algusega kell 18.00 toimub Saue vallamajas (volikogu saalis), Veskitammi tn 4, Laagri alevikus Saue Vallavalitsuse 10.09.2013 korraldusega nr 563 algatatud Laagri alevikus Veskitammi tn 15 (72703:001:0071) kinnistu ja lähiala detailplaneeringu eskiislahendust tutvustav avalik arutelu. Detailpla-	neeringu koostamise eesmärk on määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused kinnistul paiknevale 2 korruselise korterelamu laiendamiseks (pealeehitamiseks) ja rekonstrueerimiseks. Veskitammi tn 15 kinnistul asub 12 korteriga, 1970ndatel rajatud 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega korterelamu. Detailplaneeringuga kavandatakse olemasolevale	korterelamule kuni ühe täiskorruse ja ühe katusekorruse pealeehitamist ning korterelamu rekonstrueerimist. Kortерelamu laiendamist (pealeehitamist) planeeritakse 8 uue korteri tarbeks. Uued korterid planeeritakse läbi kahe korruse. Maksimaalne täiskorruste arv on ette nähtud kuni 3 korrust +1 katusekorrus. Uute planeeritavate korterite tarbeks tuleb	kinnistule ette näha vähemalt 8 uut parkimiskohta. Lisaks on detailplaneeringu eesmärgiks üldiste maakasutustingimuste määramine ja heakor-rastuse, haljastuse, parkimise ning tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendamine. Planeerimismenetluse käigus on läbi viidud insolatsioonianalüüs.	Saue valla territooriumil veebruaris 2014 ei kehtestatud detailplaneeringuid. Detailplaneeringute korraldustega ning otsustega on võimalik tutvuda valla veebilehel: sauevald.kovtp.ee/et/detailplaneeringud. Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157 maili.metsaots@sauevald.ee.
--	--	--	--	---

Pärnu maantee lõik saab sel aastal terviklahenduse projekti

Maanteeamet ja Saue Vallavalitsus sõlmisid ühiste kavatsuste kokkuleppe, millega 2014. aasta lõpuks valmib kompleksne projekt teelõigule Tallinna piirist kuni TOPi ristmikuni, hõlmates nii kergteid, liikluskorralduslikke lahendusi, kogujateid kui ühistranspordi korraldust.

Laagri alevikku läbivat Pärnu maanteed on jupikaupa parandatud ja ehitatud. Möödunud aastal sai valmis jalakäijate maa-alune tunnel, alustati suure TOPi teeviadukti ehitust, Saue ja Saku vald rajasid kahasse ühe kergteelõigu. Rääkimata paberi peal olevatest plaanidest nii näiteks on vald juba paar viimast aastast püüdnud Maanteeametiga kaupa teha, et Veskitammi tänavalt saaks vasakpöördega kohe Tallinnale suuna võtta. „Seda teelõiku ei ole seni käsitletud tervikuna, nii et kõik ettepanekud ja lahendused oleks fikseeritult ja kokkulepitult ühes projektis,” selgitab abivallavanem Kalle Pungas. Tema sõnul on nüüd Saue vald kaasatud projektrühma, mis võimaldab valla huvide eest parimal võimalikul moel seista. Maanteeamet soovib lõigu arendamist süsteemselt, koos kogujate ja ristmikuga, et oleks arvestatud nii kergliiklejate kui sõidukijuh-tide vajadustega. Lisaks tõdetakse koostöökokkuleppes, et eesmärk on tagada Laagri aleviku ja Nõlvaku piirkonna parem ja ohutum ühenduvus. „Näiteks Tallinna linna piirides paiknev tagasipöördekoht Statoi ristmikul on liikluskorralduslikult ebasobiv ja ohtlik, muuhulgas kasutavad seda Nõlvaku piirkonna elanikud ühendu-miseks Laagri keskusega teisel pool maanteed,” kinnitab ka Pungas liikluskorraldusliku tõstmise vajadust. Samuti on tema sõnul oodata TOPi ristmiku valmimisega senisest aktiivsemat arendustegevust, mis omakorda tingib vajaduse lahendada ligipääsud äri- ja tootmismaa-dele. Ühiste huvide kokkuleppe ajagraafik lubab hiljemalt 2017. aasta lõpuks Veskitammi ristmiku ehituse valmimist ja ka koguja-

teede ja kergliiklusteede valmimist alates Veskitammi ristmikust kuni Topi liiklussõlmeni raudteepoolsel maantee küljel. Raha nii projekteerimiseks kui realseks ehitamiseks on olemas. Riiklikus teehoiukavas on sellele lõigule aastatel 2014 - 2020 investee-ringuteks ette nähtud viis miljonit eurot, millega abivallavanem Pungase hinnangul saaks välja ehitada korraliku lahenduse.

Laagri alevik saab Saue linnaga ühise piiri

Saue Vallavolikogu otsustas algatada Laagri aleviku ja Vanamõisa küla lahkmeejoone muutmise, mille tulemusel ulatuks Laagri alevik Saue linna piirini. Muudatuse tulemusena kulgeks Laagri aleviku piir mööda riigimaantee 4 Tallinn-Pärnu-Ikla kaguserva kuni Kanama liiklussõlmeni, piirnedes Saku vallas asuva Jälgimäe küla-ga. Kanama liiklussõlm jääb Laagri aleviku koosseisu. Edasi kulgeks Laagri aleviku piir Saue linna kagu- ja ida-poolsel küljel kuni raudteeni. Seejärel kulgeks piir mööda raudteed teenin-dava maaüksuse loodepoolset serva, piirnedes Vanamõisa ja Koidu küla-ga kuni Juuliku-Tabasalu tee katastriüksuseni, mis jääb Laagri alevikku. Volikogu eelnõus põhjendatakse piiride muutmise menetlusprotsessi järgmiselt: Vanamõisa küla on laialivalguv, ta piirid on ebaloogilised (sh Kanama ristmiku kuulumine Vanamõisa küla alla).

Laagri alevik moodustab kompaktse ja iseseisva identiteediga ala, kus Pärnu maantee äärne piirkond on välja kujunenud kui äri- ja tootmispiirkond. Saue valla üldplaneeringu järgi on Pärnu maantee äärse ala, mis praegu kuulub Vanamõisa küla alla, juhtotstarve samuti suures osas äri-või tootmismaa. Tekib ühine piir Laagri aleviku ja Saue linna vahel, juba praegu on Laagri alevik ja Saue linn infrastruktuuri-sel tugevalt ühedatud (maan-

tee, raudtee, kergliiklustee). Laagri alevikus puuduvad suured avalikud rohealad. Esialgu oli tegemist muutmise algatamise eelnõuga, millega Vanamõisa küla territooriumiosa Laagri aleviku koosseisu arvamise protsess elab rahvastikuregistri andmetel üks inimene. Järgmisele volikogu istun-gile märtsi lõpus on ette valmistatud eelnõu piirimuudatuse otsustami-seks. Saue Vallavolikogu poolt tehta-

va piirijoone muutmise otsuse peab kinnitama regionaalminister, misjäre-l see jõustub. Kõigil asjaomasel terri-tooriumiosal elavatel alalistel elanikel või kinnisasja omanikel on õigus kahe nädala jooksul pärast volikogu eelnõu väljapanekut esitada eelnõu kohta ettepanekuid, arvamusi ja pro-teste. Eelnõu avalikustati 28. veebru-aril 2014 vallavalitsuse ruumides ning Saue valla veebilehel. Kirjalike ettepanekute või protestide esitami-se tähtaeg on 14. märts 2014.

KINNISVARA

Masujärgne kinnisvaraturg tõstab tuure üles ka Saue vallas

Viis aastat pole Laagrisse kerkinud ühtegi uut kortermaja. Nüüd on seisak möödas, Laagri Nõlvaku piirkonda kerkib esimene maja planeeritud 8st.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Viimane uusarendus Laagris, Vae ja Iltre tee neli kortermaja, jääb aastasse 2008. Vahepealseid aastaid kohalikul korteriturul iseloomustab samasugune vaikelu nagu valdavalt mujal Eestiski. „Laagris ongi puudus uutest korteritest, ainus uuemate majadega kortermajade rajoon, kus liikumine toimub, on Veskimõldre Pääskülas. Laagrisse rajatud uuemate korteritega sisuliselt tehinguid ei tehta,“ kirjeldab turuseisu Peep Sooman Pindi Kinnisvarast.

Kogu aleviku tehingustatistikast loeb välja, et mahud on langenud rohkem kui poole võrra. Kui buumi tipu ajal, 2007. aastal, tehti Laagri alevikus 182 korteri ostumüügi tehingut aastas, siis 2013. aastal oli selleks numbriks 76, 2012. aastal 69. Mullu oli Laagri aleviku keskmine korterite ruutmeetri hind 1 053 eurot, 2012 oli sama näitaja 919 eurot. Tipus ehk 2007. aastal oli see 1 346 eurot. Mullu oli kalleim müüdud korteriomand Laagri alevikus hinnaga 120 000 eurot.

Osad kinnisvaraspetsialistid tervitavad meedias turu tõusu, teised tõmbavad tuure maha. „Pakkumiste arv on kohutava kiirusega langenud. 2010. aasta lõpus oli

näiteks Tallinnas kokku pakkumises ca 11 000 korterit, nüüdseks on neid alles jäänud vaid 5 500, seega langus on olnud kolme aastaga kaks korda. Küll on uusarenduste tempo tõesti mõnevõrra tõusnud, kuna korterite hinnad on kahaneva pakkumise valguses piisavalt kasvanud, et chitushinda ja arendaja oodatavat tegevuskasumit ära katta,“ selgitab Sooman.

Masujärgne suurim arendus Harjumaal

Nende tendentside tuules löödi möödunud novembris kopp maasse ka Kasekodu elurajoonis Nõlvaku lasteia juures. Detailplaneering kehtestati küll juba 2006. aastal, aga reaalselt saab esimene maja valmis sel sügisel. Projektiga on planeeritud 8 kahest osast koosnevat kortermaja, kokku rajatakse kuni 320 korterit, 20+20 igas majas. „Kevadel alustatakse teise majaosa ehitusega, mis on praegu ehitatava kõrval. Tasapisi hakatakse arendusala sisse liikuma, proovides võimalikult vähe kohalikke elanikke häirida. Eks ehitustempo sõltub turuolukorrast, kuid hetkel on plaanis rajoon valmis saada 4-6 aasta jooksul,“ ütleb Sooman arenduse müügi protsessi korraldavas Pindi Kinnisvarast.

Müük uues majas on läinud hästi: 4 kuuga on müüdud või broneeritud 17 korterit. Esimese maja kõige odavam korter maksis 1 257 eurot ruutmeeter, kalleim 1 700

Laagrisse Nõlvaku piirkonda rajatava Kasepere arenduse näol on tegemist suurima masujärgse arendusprojektiga Harjumaal, mille täismahus realiseerimisel ehitatakse kuni 320 korterit.

eurot ruutmeeter. Absoluutnumbrites oli odavaim korter 69 900 eurot (2-toaline), kalleim 132 675 eurot (4-toaline).

Arendaja Hausers Ehitus ehitab lepingujärgselt kohe välja ka teed ja tänavavalgustuse. Mänguväljak on planeeritud piirkonnasisese ringtee keskele, mille rajamiseks otsitakse Soomani sõnul hetkel väärikat projekteeerijat. „Keskel asuva sotsiaalmaja suhtes on erinevaid, kulukaid ja veel kulukamaid, plaane, mis selguvad siis, kui projekt on paigas ja kohaliku omavalitsusega võimalikud rahastamismudelid läbi räägitud,“ lubab Sooman terviklikku

elukeskonda.

„Tegemist on suurima masujärgse arendusprojektiga Harjumaal. Buumi ajal löödi kopp ka suurematesse rajoonidesse, näiteks Pärnaõue Haaberstis, kokku 770 korterit. Masujärgselt pole aga nii suurt arendusprojekti käivitatud,“ ütleb Sooman.

Samas piirkonnas, Nõlvaku tänava kandis, on oodata kinnisvaraehituse aktiivsust veelgi. Veebruaris algatati näiteks Kirsimäe 5 kinnistu detailplaneering, kuhu taotletakse ehitusõigust kuni kolme maapealse korrusega (äriruumidega esimesel korrusel) ning

kuni üheksa korteriga korterelamu jaoks ning krundile kavandatakse rajada spordiväljak, lastemänguväljak ja kõnnitee.

Teine, hetkel ootel, aga vaikelu staadiumist väljumas arendus on Koru piirkonna detailplaneeringuala. Planeeringuga on kavandatud terviklik elukeskkond ca 200 perekonnale: 153 ühepereelamu krunti, 4 üksikelamu-maatulundusmaa krunti, 4 ridaelamukrunti 19le boksile, haridushoone krunt algkoolile ja lasteaiale. Lisaks krundid kauplusele, kohvikule, spordiklubile ja muudele kaubandus- ning teenindusasutustele jne. ■

SOTSIAAL

Saue vald sõlmis koostöökokkuleppe Benita Koduga

Keila vallas asuv Benita Kodu on eravanadekodu, kus koostöölepingujärgselt saavad Saue valla eakad letihinnast pisut soodsama tasuga teenust.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Villa Benita oli turule tulles konkurentsituks kalleim vanadekodu, tänaseks on hindu 30% võrra alla tõmmatud ja ruumimahtu poole võrra tõstetud. Uue hinnakirja järgi maksab üks kuu Benita Kodus 720 eurot (koht kahekes toas) senise 1 050 euro asemel. Hinnas sisaldub soe hommiku-, lõuna- ja õhtusöök ning personali abi igapäevatoimingutes ja päeva sisustamisel. Kõik kõrvalvajadused, juhul kui klient vajab tervisest tulenevat hooldusteenust, on eraldi tasu eest.

Need vanaprouad-härrad, kes lisahooldust ei vaja, resideeruvad Benita Kodu esimesel korrusel, mis

on kena ja moodne, lühtrid laes ja tugitoolid ootamas. On kamin ja kodukino, raamatukogu ja internet, hommikused vestlusringid ja pealõunased jalutuskäigud. Teisel korrusel tegutseb hooldushaigla ning taastusravikeskus ja pakutakse ka rehabilitatsiooniteenust.

Kahepoolne leping võimaldab Saue valla eakatel elada vanadekodus soodushinnaga. Koht kahe toalisel apartmendis maksab 660 eurot kuus, ühekohaline tuba 910 eurot kuus. Hinnad on fikseeritud 2014. aastaks, jaanuarist 2015 saab Saue valla klient allahindlust 8% hinnakirjajärgselt hinnast. „Benita praegune hinnakiri kehtib kuni 2014. aasta lõpuni ja hetkel ei ole meil kavas hakata hindu tõstma. Kui meie nõukogu otsustab seda siiski mingil ajal teha, jääb see suure tõe-

näosusega elukallidusindeksi muutuse piirimaile,“ täpsustab Benita Kodu müügijuht Hanno Egipt.

Saue vallas on olemas ka oma hooldekodu, Harku hooldekodu. „On perioode, kus Harkus olemasolevad 28 kohta jäävad tegelikule vajadusele alla, koostöölepe Benita Koduga annab lisavõimalusi nii meile kui ka inimese ja tema lähisugulaste jaoks,“ selgitab sotsiaalosalakonna juhataja Mare Jallai. Ka võib valla lõunapoolse piirkonna elanikele olla Benita Kodu logistiliselt sobivam.

Harku hooldekodu koht maksab 735 eurot kuus, põetuskoh 880 eurot kuus. „Harku hooldekodus ei ole küll Benitaga võrdväärseid mugavustingimusi, küll aga sisaldab näiteks hoolduskoht lisaks majutusele ja söögile ka ravimeid, mähkmeid või muid hooldusvahendeid,“ täpsustab

FOTO: BENITA KODU

Jallai. Mare Jallai toonitab, et valla ja Benita Kodu koostöölepe ei tähenda seda, et kulud kaetakse valla eelarvest. Kui eakal inimesel ei ole ühtegi sugulast, kes oleks seadusejärgselt ülalpidamiskohustusega, siis kaetakse vahe, mis jääb kliendi pensioni ja teenustasu vahele valla eelarvest. Kui ülalpidamiskohustusega perekon-

naliikmed on olemas, jäävad kulud nende kanda. „Tõsi, meil on olemas ka vastav toetus, kui on tõendatud, et perekonnaliikmed tõesti ei suuda maksta,“ ütleb Jallai.

Nii Harku hooldekodus kui Benita Kodusse sauevallakast eakale koha saamiseks tuleb pöörduda valdavalitsuse sotsiaalosalakonda. ■

KULTUUR

Laulu- ja tantsupeo fenomenist

4.-6. juulini toimub üldlaulu- ja tantsupidu, kandes sel korral pealkirja „Aja puudutus. Puudutuse aeg“. Laulu- ja tantsupeo tähendus on igaühele meist erinev, sest meie kokkupuude pidudega on erinev. Pakun siin ühe võimaluse, kuidas võiks laulu- ja tantsupeo fenomeni mõtestada.

KAIJA VELMET
kultuurinõunik

145 aastaga saanud laulu- pidu üheks eesti kultuuri tüviteks- tik. Igal rahvusel on ajaloos mingi selline pidepunkt, mille juurde ikka aeg-ajalt tagasi pöördutakse ja tihti on see võtmeks, mille abil mõista tänapäeva. Prantslastel on selliseks pöördepunktiks ajaloos Bastille'i vallutamine ning ka täna, kui olukord riigis läheb teravaks, tullakse Prantsusmaal enamasti tänavatele, põletatakse autosid jms. Venelased ootavad Aurora kogupauku ning neil on ilmingimata vaja värvatest läbi murda (vrd Interrinde korraldatud Toompea lossi ründamine). Eestlastel on kombeks tulla kokku ja laulda – olgu selleks siis mõne suure aastapäeva tähistamine (nt öölaulupidu Märkamisaeg), Jaapani keisripaari võõrustamine või presidendivalimiste eel Tammsaare pargis ühislaulmine, laulvast revolutsioonist rääkimata. Ja küll on hea, et selliseks omamoodi relvaks kujunes ajaloost laulupidude traditsioon, mitte näiteks Puuiaisõda!

Laulupidu on omamoodi kvin- tessents eestlusest – me oleme la- nanud midagi võõrast kultuuriruu- mist (liidertafellikust muusikast, mitte regilaulust) ning aegade jook- sul muutnud selle eestlastele ainu-

omaseks ja lausa selliseks nähtuseks, ilma milleta me täna eesti kultuuri enam ette ei kujuta.

Teoloog ja mõtteteadlane Toomas Paul on käsitlenud laulupidu ci- vil religioni („kodanikureligioon“) ilminguna (T. Pauli ettekanne 24.10.2013 konverentsil KUMU-s). See on ilmalik ja mõistuslik suhe usuobjektiga ja selle usu objektiks ei ole kõikemäärav, armastav või karis- tav jumal. Filosoof Paul Tillich on nimetanud seesugust suhet „juma- likuks enesejaatuseks“. Ja üldlau- lu- ning tantsupidu on nii mõneski mõttes eestlaste „jumalik enesejaa- tus“. Laulu- ja tantsupeol on olemas peaaegu kogu kristlikule religioonile omane atribuutika: protsessioon (rongkäik), alguslaul („Koit“), tule süütamine (kirikus altaril), jutlus (presidendi kõne), Piibli lugemine (sõnumiga laulud) ja lõpulaul ning salvimine (dirigentide pargamine). Kui kristliku õpetuse järgi ei ole jumalariigis „juuti ega kreeklasi, orja ega vaba“, siis sarnaselt sellele on laulu- ja tantsupidu protsess, kus on kõik võrdsed, sest see ühendab eestlasi võrdsuse alusel, nii kuula- jaid-vaatajaid kui lauljaid-tantsijaid. Väga huvitav roll on kanda laulupeo dirigentidel – neist saavad paariks päevaks kogu rahva juhid.

Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA juhataja Aet Maatee on öelnud, et eestlane on muidu väga individua- listlik tüüp, kes ehitab isegi oma maja niimoodi, et paistab ainult

naabri suits, kuid kord viie aasta jooksul tahab ta saada oma indi- vidualismile lunastust ning tuleb kokku, et laulda ja end ühtse rahva- na tunda (TeMuKi 2004).

Tõesti – laulupidu on omamoodi kollektiivne, pea kogu rahvust ha- rav katarsis. See ei ole lihtsalt üks kontsert või lustipidu. Suuri kont- serte suurte masside osalusel on meil ju teisigi – öölaulupidu, punk- laulupidu jms laulupeolaadsed toot- ted, kuid sarnast katarsist ei paku neist ükski. Miks? Professor Rein Veidemann on selle sõnastanud minu arust väga täpselt: „Laulupi- du on alternatiiv (ja ka kompensat- sioon) eestlase individualistlikule, üksteisest lahku vedavale, omaette olemist väärtustavale loomusele. Tantsupidu, mille traditsioon on noorem, on käsitatav lahutamatu osana üldlaulupeost. Seda võiks pidada üldlaulupeo ikonostaasiaks (rahvariietes inimeste rütmilis-ku- jundlikus liikumises sündiv sõ- num).“ (ettekanne 25.10.2013 kon- verentsil KUMU-s).

Kultuur ei ole päritav, kuid ta on pärandatav. Selgitava paralleeli- na võib siia kõrvale tuua emakeele õpetamise koolis – kooli minnes me ju valdame emakeelt instinktiivselt, kuid ometi on vaja seda nii õppida kui õpetada. Ma olen üsna tihti kokku pörganud tõekspidamisega, et traditsioon on püha ja puutuma- tu. Ei ole. Traditsioon ei tohi olla kinnihoidmine vanast, vastupidi –

see peaks olema taasloomine, kus hoiame alles ja lisame tänase kul- tuuriruumi nüansse millelegi, mis kunagi varem, meie ühises mine- vikus (nii kultuuris kui mälus) on olnud oluline. See tähendab, et iga põlvkond lisab omalt poolt midagi, igal põlvkonnal on oma ajale vastav tõlgenduskeel.

Laulu- ja tantsupidu on oma- moodi peegelpilt eestlastest peo toimumise ajas. On olnud vastu- panuliikumist ja vabaduse sõnumit kandvad peod, on olnud loodus- hoiule tähelepanu pööravad peod (metsaistutamine) jne. 2014. aas- ta üldlaulu- ja tantsupidu kannab pealkirja „Aja puudutus. Puudu- tuse aeg“. Pealkiri koosneb kahest poolest, mis kõlaliselt on sarnased, kuid sisult erinevad. Endine kul- tuuriminister Rein Lang ütles ühes laulu- ja tantsupidu puudutavas arutluses, et tema meelest on ühis- kond muutunud oma reaktsiooni- des liiga emotsionaalseks, kuid riigi asju tuleks ajada ratsionaalselt, sest just ratsionaalsus on toonud Eesti riigile edu. Meil on valitseva partei, Reformierakonna väitel ratsionaalne ja edukas riik. Riik, kellele tõesti ei saa süüks panna liigset emotsionaal- sust ja empaatiat nende suhtes, kes selle riigi ratsionaalsest edust osa ei saa. Kui ennist ütlesin, et laulupidu on omamoodi peegelpilt eestlastest omas ajas, siis ilmselt on nüüd meie rahva jaoks käes aeg puudutada. Lihtsalt. Siiralt. Emotsionaalselt. ▣

RÜHMAD JA KOORID

TANTSUPEOLE REGISTREERUNUD RÜHMAD SAUE VALLAST:

- Laagri Kooli 2.-3. kl rahvatant- surühm, juhendaja Mari Tomp, 19 liiget
- Laagri Kooli 3.-4. kl rahvatant- surühm, juhendaja Mari Tomp, 24 liiget
- Veskitammi Lasteaia naiste liikumisrühm, juhendaja Marju Niinepuu, 7 liiget
- Ääsmäe kooli vilistlaste rühm, juhendaja Piret Kunts, 15 liiget
- Ääsmäe neidude liikumisrühm, juhendaja Piret Kunts, 6 liiget
- Ääsmäe Põhikooli 2.- 3. klassi rahvatantsurühm, juhendaja Piret Kunts, 21 liiget
- Ääsmäe Põhikooli 3.- 4. klassi rahvatantsurühm, juhendaja Piret Kunts, 19 liiget

LAULUPEOLE REGISTREERUNUD KOORID SAUE VALLAST:

- Bel Canto kammerkoor, dirigent Piret Puusta, 16 liiget
- Bel Canto lastekoor, dirigent Piret Puusta, 16 liiget
- Bel Canto mudilaskoor, dirigent Piret Puusta, 16 liiget
- Laagri Kooli mudilaskoor, diri- gent Iveta Jürisson, 23 liiget
- Laagri Kooli lastekoor, dirigent Iveta Jürisson, 32 liiget
- Ääsmäe Põhikooli mudilaskoor, dirigent Linda Kardna, 25 liiget
- Wannamoisa segakoor, dirigent Sille Ojastu, 26 liiget

KULTUUR

Segakoos Wannamoisa ihkab uutes kostüümides laulukaa- re alla

Igal kolmapäeval kogeneb Vanamõisa seltsimajas selts- kond laulu-inimesi. Segakoos Wannamoisa nime all tegutse- takse juba 2010. aastast ja kohe algushetkedest saadik oli kindel plaan – tuleb jõuda laulupeo kaare alla.

KODUVALD
annely.sumre@
sauvald.ee

Selle eesmärgi tuules on aasta kaks esimest kuud läinud se- gakoori rahval täistambiga. Tehakse proove, naised eraldi, me- hed eraldi, kõik üheskoos. Kõik 14 sega- ja ühendkooride laulu tuleb selgeks saada. „Mõned on ikka väga keerulised, Puudutus näiteks, mis on nii ilus, aga tuleb kõvasti pon- nistada, et lugu, n-ö kätte saada,“ nendib kooriliige Urmel Reinola.

Tegemist on Sille Ojastu juhita- va asjaarmastajatest lauluhuvilistest koosneva kooriga. 26 liikmest 19 on naised, mehi on selgelt vähe- mused, aga selle eest on nad kõrges hinnas. Lauljatest on mõnel noo- dilugemiseks vajalik laulmise või pillimänguga seotud taust, enamuse aga töötavad mälu ja loomupära-

se viisihoidmise pealt. Urmeli sõ- nul on pisut kurbki, et tihti saavad laulupeole just selleks sündmuseks kokku pandud projektikoorid, aga inimesed, kes aastaid lustiga koos- laulmas käinud, praagitakse välja.

Esimene laulupeotunnetus saadi kätte juba jaanuaris, kus Harjumaa koorid kogunesid üldproovi ja toi- mus esimene ettelaulmine, n-ö esi- mene hindamine. „Üldproovis oli ikka väga mõnus. Kui rahvast on rohkem, võimu on rohkem, tulebki paremini välja. Aga ettelaulmise ajal olime nagu väiksed lapsed eksamil. Natuke närvis. Jäime küll ise rahu- le, aga oleks saanud selgelt paremi- ni,“ tõdeb Urmel.

Teine ja otsustav ettelaulmine osalemispäasme lunastamiseks toi- mub segakooril 3. aprillil. Ja selle jaoks pingutatakse kõvasti, sest iha- lus kaare alla jõuda on suur. „See on ikka väga lahe tunne, oled seal sada- de inimeste seas, tead nende laulude

hingeelust kõike, esimesest viimase noodini, see vaimsus, mis seal on.“ Õhkab Urmel, kel endal laulupeo kogemus lapsepõlvest veel mees.

Rõhku on pandud ka pakendi- le. Nimelt taotles koor kohaliku omaalgatuse programmist toetust, et välja mõelda ja valmis teha isiku- pärased rõivad. Valminud on Eesti rahvariie- stiili ja materjali järgiv riietus, kus on rahvuslikku puudu- tust, aga samas ei ole tegemist ühegi konkreetse olemasoleva rahvarõiva triibuga. „Ise valisime stiilid ja te- gumoed, ise võtsime värvipliatsid ja hakkasime triipu joonistama,“ meenutab Urmel loomeprotsessi. Tulemuseks on rõõmsatooniline kollast-sinist-rohelis-punast võõbet sisaldav triipkood, mis on kootud nii naiste plisseerseeliku serva kui ka kaunistama meeste vestihõlmu. Ka- sutamiseks nii suvel kui talvel, sees ja väljas, kirikus ja murumätta peal.

Kui peole ei saa, kas siis lähete

▣ Sille Ojastu juhitava asjaarmastaja- test lauluhuvilistest koosneva koori 26 liikmest 19 on naised, mehi on selgelt vähemused, aga selle eest on nad kõrges hinnas.

laiali? „Ei lähe me midagi. Meil on nii hea seltskond, need kooriproo- vi õhtud on nii oodatud. Iga kord pärast koju minnes on tunne, nagu oleks paremaks inimeseks saanud,“ on Urmel kindel, et edasi elab koor ka laulupeopäasmeta. ▣

▣ Esinemisriietuse valmimist rha- s- tab regionaalministri valitsemisala kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest.

KÜLAELU

Kindlasti oma maamärk, mitte lihtsalt kemps põõsa vilus!

Ääsmäe külaplatsile rajatakse kevadiste talgute käigus ökoloogiline komposterkäimla, mille väljanägemine saab olema selline, et külastajad hiljem nendiksid: „No mäletad küll, see oli see külaplats, kus oli see vinge käimla!“.

AVE KRUUS
Ääsmäe
Külagogu

Ääsmäe küla sai päris oma külaplatsi 2010. aastal. Külagogu ülesandeks on seal organiseerida ülevallalisi üritusi (näiteks 2014. aastal ülevallaline jüriöö jooks, planeerimisel on ka Noorte Ökofestival, Harjumaa eakate päev), küla talgute ja jaanipäeva läbiviimisi ning plaanis on suvel korraldada seal ka kontserte, välikinoseansse ja teatrietendusi. Iga-aastaste kevadiste talgute käigus on korraldatud külaplatsi ja selle ümbrust, on tehtud lõkkeplats, ehitatud pingid, laudad ning prügikottide alused. Külaplatsi veelgi aktiivsemaks kasutuseks on aga hädavajalik ehitada välikäimlad, sest pidev välikäimlate rent on väga kulukas ja organiseerimismahukas.

Oleme oma külakäimla vajadusest juba pikalt rääkinud, käinud ringi ja vaadanud, kuidas mujal asjad toimivad, milliseid põnevaid ideid on rakendatud. Oleme näinud nii kahekordseid välikäimlaid Kilplala teemapargis, kempse, mis on ehitatud

vanasse bussi, ventilatsioonitorusse või mahutisse. Ühesõnaga – ära on kasutatud absoluutselt kõike taaskasutatavat ja lahendused on olnud huvitavad. Kahe aasta jooksul oleme saanud täitsa põneva fotokollektsiooni välikäimlatest. Lõpuks saime aru, et ainult jutustamisest ei aita, vaja on asi käsile võtta ning kirjutamise projekti Kohaliku omaalgatus programmi ning saimegi 2013. aasta sügisvoorust toetuse välikäimla rajamiseks külaplatsile.

Kemps, mis ilmetaks mõttelaadi
Kuna püüame külas propageerida rohelist suhtumist, siis ka rajatavad välikempsud on planeeritud ökoloogiliste komposterkäimlatena. Ökoloolised, vastupidavad ja vähese hooldusnõudlusega komposterkäimlad on väga kallid ning projekti raames saame soetada ainult ühe. See kompostib reo- ja biojätmed heaks aiamulla tooraineks, on puhas, lõhnatu ja vähe hoolt vajav. Suure mahutavusega käimlal on neli suurt lahtrit, mistõttu ei ole pidev hooldamine vajalik. Komposterkäimlates on võimalik kasutada turvast, mida Ääsmäe külas toodetakse. Ääsmäe

■ Külagogulased on käinud ringi ja vaadanud, milliseid põnevaid ideid on mujal rakendatud. Näide suurde mahutisse tehtud kempst. Järva-Jaani kinomuseumi juures.

küla on hea koostöö turbatootjaga, vajaliku turba loodame saada oma külast. Kompostitud jäätmeid on jälle omakorda võimalik kasutada üldalade haljastuses, nii et miskit ei lähe kaotsi. Tegelikult oleks külaplatsile vaja kaht kempstu, jätkame rahastuse otsinguid teise soetamiseks. Käimla ehituseks on vaja aga ka muud mater-

jali, mille püüame leida sponsorluse kaudu oma küla ettevõtjatelt.

Kuna planeeritav külakeskus ja külaplats on kogukonna südametš, siis soovivad kõik kaasa rääkida ka külakäimla väljanägemises. Ei soovita ju n-ö lihtsa välikäimla ehitust, vaid tahetakse ikka omanäolist, oma maamärki ning ainult meie kogu-

LISAINFO

Ääsmäe külas toimuvaga on võimalik ennast kursis hoida kodulehel

aasmae.weebly.com

ning moodsas sotsiaalme-

diakeskkonnas (Facebookis

[www.facebook.com/](https://www.facebook.com/aasmaekyla)

[aasmaekyla](https://www.facebook.com/aasmaekyla)).

konna ilmet ja mõttelaadi iseloomustava välikäimla ehitust. Ikka nii, et kui külaplats on nagu iga teinegi, siis jääks kõigile midagi eredat silma ja kuluaarides meenutataks lisaks tore-dale üritusele ka seda, et mäletad ju küll, see oli see külaplats, kus oli see vinge käimla.

Välikäimla välisilme kujundamiseks kuulutas külagogu välja „Külakäimla“ ideekonkursi, mille tähtaeg oli märtsikuu algus ning millest saavad osa võtta kõik soovijad. Valik tehakse ühiselt parima lahenduse ja kujunduse järgi ning kevadiste talgute käigus planeerime koos ka käimla ehitust. Kempstu tahame püsti panna meie külaplatsile ehk ööbikusalusse toomingate varju. ■

HEATEGEVUS

Heategevusfond „Elus on hoolimist“ sai esimesed püsiannetajad

Jaauanaris loodud heategevusfond nende abistamiseks, kes on hapramas olukorras ja iseendaga hädas, on kaks esimest kuud suhtelises vaikelus viibinud. Kaheksa vallaametnikku võtsid nõuks teha otsekorraldusleping ja igakuiselt pisut fondikassat täita.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Esimesed 209 eurot kogunes juba ettevaatavalt, enne kui fondi loomisotsusel veel päris ametlikku pitsatit all polnudki. Head inimesed täitsid kogumispurki novembrikuisel valla sünnipäevapeol kultuurikeskuses. Jaauanaris on fondikontole laekunud veel kopsad 50

eurot ühelt annetajalt. Ja siis – vaikus. „Ei ole eestlastel ikka veel sellist annetamisharjumist,“ kommenteeris üks vallamaja töötaja, kes enda sõnul on juba aastaid oma palgast 10% heategevuseks andnud. Talle tundub iseenesestmõistetav enda jaoks olulisi organisatsioone või inimesi aidata. „Kodutud kassid ja koerad lähevad inimestele tihti rohkem korda, kui nälginud silmadega tüdruk naabertänaval,“ sekundeeris teine ametnik. Aga kuna niisama viriseda ja sappi

pritsida ei ole tänapäeval enam popp, siis leidsid ülalnimetatud kaks oma kollektiivist veel kuus lisa ja igakuks neist tegi netipangas otsekorralduslepingu, annetades edaspidi kes kaks, kes kuusteist eurot kuus. „Aega läks püsiakorralduse tegemiseks umbes 30 sekundit ja see kaks eurot mind kindlasti niipalju vaesemaks ei tee, et ei raatsiks anda. Ja kuidagi hea on teada, et see omade heaks ja kasuks läheb,“ arvas üks kaheksast.

Kui Sinagi leiad selle 30 sekundit ja 2 eurot, siis sihtotstarbelise heategevusfondi konto on

- Saue Vallavalitsus, EE021700017001730906, selgitus „Elus on hoolimist“.
- Või poeta sularaha annetuskasti suurematel vallatüritustel.
- Vallavalitsus eraldab vallalehes erikujundusega leheküljel avaldatud reklaami tulud heategevusfondi. Firmed, kes soovivad vallalehes oma reklaame avaldada, saavad sel viisil

kaudselt toetada heategevust vallas.

Heategevusfondi annetuseks kogunenud raha jaotamise otsustab vallavalitsus vallavolikogu sotsiaalkomisjoni või haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni ettepanekul. Nendele omakorda võib ettepanekuid teha iga sauevallakas.

Raportid, kui palju on kogunenud ja kuhu annetatud suunatud, ilmuvad avalikes meediakanalites vähemalt kaks kord aastas. ■

Märtsis liiguvad vallas ringi arvamusküsitajad

Vallavalitsus uurib Laagri ja Saue piirkondade elanike arvamust teenuste tarbimise ja omavalitsuste liitmise kohta.

Laagri alevik ja Saue linn koos oma lähiümbrustega on siinse kandi ühed kõige tihedamalt asustatud alad. Samas on selle piirkonna elu mitme erineva omavalitsusüksuse (Tallinn, Saue vald ja linn) korraldada. Saue vald soovib selles olukorras suure-

mat selgust luua ning arvamusküsitluse kaudu inimestelt endilt infot saada, mida praegusest asjade korraldusest arvatakse. Küsitluse kaudu loodetakse saada täpsemat teavet selle kohta, kus piirkonna inimesed peamiselt töötavad ja teenuseid tar-

bivad – olgu selleks poes, juuksuris, arstil, raamatukogus või erinevates ametiasutustes käimine. Uuritakse ka hinnanguid, kuidas praeguse elu- ja halduskorraldusega rahul ollakse, missugused on arvamused Saue valla ja Saue linna ühinemise kohta ning kuidas suhtuvad Laagri piirkonna Tallinnapoolsed elanikud mõttesse Laagri tervikasula koondamist valla koosseisu. Vallavanem Andres Laisk usub, et küsitlustulemused annavad

vallajuhtidele tarvilikku infot, kuidas jätkata seniseid püüdlusi siinse kandi halduskorraldust tõhusamaks muuta. Tunamullu naabritele tehtud ühinemisetepanek jäi tookord küll positiivse vastusega, kuid soov võtta regionaalpoliitilist vastutust, liites endaga võimalusel neid omavalitsusi, kus nähakse tulevikku sarnaselt ning soovitakse areneda, ei ole kuhugi kadunud. Uuringu viib märtsikuus läbi Turu-Uuringute AS, kes in-

tervjuceerib juhuvalimi alusel kokku 360 inimest. Küsitluspiirkonda kuuluvad Saue vallast Laagri alevik, Alliku, Jõgisoo, Vanamõisa, Valingu, Koidu ja Aila külad, lisaks Saue linn ning otseselt Laagri piirneva osa Nõmme linnaosast. Enamasti kasutatakse küsitlemiseks telefonintervjuud, väiksemates küldes (Koidu, Valingu ja Aila) aga toimub arvamuse väljaselgitamine silmast silma meetodil. ■

Noppeid naabritelt**Pääsküla gümnaasiumi valutas moehullus**

20. veebruaril vallutas Pääsküla gümnaasiumi täielik moehullus – nimelt toimus TPG Moeshow, kuhu olid kokku tulnud kolme Nõmme kooli moehuvilised, esitlema omaloodud moekollektsioone teemal „Midagi on õhus...“.

TPG Moeshow toimus juba 10. korda ning sel korral esitleti kokku 11 kollektsiooni: Pääsküla gümnaasiumi 5. kl, 6. kl, 7. kl, 9. kl, 11. kl ja 12. kl; Nõmme põhikooli 4. kl, 7. kl ja 8. A ja B kl; Rahumäe põhikooli 6 A klass.

4.-6. klasside arvestuses läks esikoht Pääsküla gümnaasiumi 5. klassile kollektsiooni „Virmalised“ eest. 7.-9. klasside arvestuses sai esikoha Nõmme põhikooli 8. B klass kollektsiooniga „Midagi on õhus...“ ning Pääsküla gümnaasiumi parim selles vanuseastmes oli 7. klass kollektsiooniga „Galaxy Life“. 10.-12. klasside arvestuses läks esikoht Pääsküla gümnaasiumi 12. klassile kollektsiooni „Flower Lovers“ eest.

Nõmme Sõnumid 27. veebruar

Vald soovib kahe Keila ühinemiskõnelused lõpule viia sügiseks

Keila Vallavolikogu esimees Kadri Tillemann tutvustas vallavolinikele, linnajuhitidele ja linnavolinikele saadetava pöörumise sisu. Linnajuhtidele tehti volikogu esimehe ja vallavanema poolt ettepanek viia käimasolevad ühinemiskõnelused tänavu sügiseks lõpule, et alates 2015. aasta 1. märtsist toimiks Keila piirkond juba ühe ligi 15 000 elanikuga tervikliku omavalitsusena.

Oma pöördumises leiavad vallajuhiid, et juba pea kaks aastat kestnud ühinemiskõnelused võiks eeloleval kevadel ja suvel lõpuni viia. Nad leiavad, et koos oleks parem ellu viia enamikku piirkonna elu ning siinsete inimeste elukorraldust edendavaid plaane. Veemajanduse ühine korraldamine, ühised jõupingutused eurorahade taotlemiseks piirkondliku perearstikeskuse rajamiseks, turismi- ja puhkemajanduse rajamine, hariduselu edendamine, sihtasutuse loomine muuseumi haldamiseks ning kergliiklusteede võrgustiku rajamine nii linna- kui vallarahvale on vaid mõned näited vajalikest koostöötegevustest.

Ettepanekus viidatakse ka piirkonna inimeste kaalukale toetusele – jaanuaris küsitleti Faktum Ariko poolt pea 700 linna ja valla elanikku. Selgus, et üle poole küsitletutest (53%) on veendunud ühinemise pooldajad, vastaseid oli üle kolme korra vähem (17%) ning kolmandikul (30%) selles küsimuses seisukoht puudus.

Keila Vallavolikogu Facebook 27. veebruar

ETTEVÕTJA

Marmar Games otsib kohta Eesti lauamängude turul

Kauakestev kirk lauamängude vastu tõukas sauevallaka Katrin Ojasalu ideele hakata ise lastele õpetlikke mõttemänge looma. Neli karbitäit meelelahutust on juba valmistoodeteks vormistatud ja mitmete ketipoodide lettidelegi sätitud.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Ühe Laagri kodumaja kappides leidub kümnete kaupa ja virnade viisi kirevaid lauamängukarpe. Katrini perekond on neist kerges sõltuvuses. „Enne, kui lapsi veel ei olnud, võisime mehega kahekesi end tihipeale tundideks mängunuppe liigutama unustada. Kui kusagile välismaale satume, siis on pagasis pea alati mõni uus mäng kaasas. Nüüd, lastega, on mängulauad muidugi natuke muutunud, aga peamiseks meelelahutuseks on see jäänud ka perekesis,“ räägib Katrin.

Raamatu- ja mänguasjade-poodide riulitelt võib leida erinevaid lauamänge, see pole ammu enam ainult laste pärusmaa – strateegilist mõtlemist ja taktikalist taipu nõudvat meelelahutust on täiskavanutelegi. Viimastel aastatel on tekkinud ka omamaiseid mängude valmistajaid, kuid peamiselt on tegemist siiski välismaiste tõlkemängude ja kohandatud variantidega, mis kogenud mängijale ühel hetkel üsna sarnased tunduvad. „Reis ümber maailma“ tüüpi mänge on näiteks palju. Kord seikleavad autod, kord Karupoeg Puhh, originaalsust on vähevoitu,“ leiab Katrin. Nii küpseski tema peas ambitsioonikas plaan viia oma hobi järgmisele tasandile, hakates ise lauamänge looma ja püüda sellega ka väikest viisi ära teha.

Neli esimest karbis

Esimeseks katsetuseks sai naine siiski idee oma lapsepõlvest. Aluseks võeti omaaegne scene-mäng. Uus lauamäng „Scenele“ viib mängija toredale seeneretkele, mille käigus saab tutvuda 24 seenega, õppides huvitavaid fakte seeneriigis toimuva ja leiduva kohta. „Täiendasime algset ideed natuke, otsisime üles ka kunstniku Vaike Pääsukese, kes omal ajal juba mängukaardid ja mängulaua joonistas. Tegemist on selles mõttes universaalse mänguga, et erinevaid reegleid rakendades saavad sellega hakkama mudilased, kuid

✦ Kirgliku lauamänguri Katrini kappides leidub poolsada erinevat lauamängu kindlasti, strateegilist mõtlemist nõudvat meelelahutust täiskasvanutele, aga lihtsamat lusti pakkuvaid mänge 2-aastasele Mardile.

samavõrd võib see põnevust pakuda ka juba kooliealistele. Kui pisikesed mängivad selle peale, kelle saak on suurim, siis vanematele lisanduvad seeneseiklused ja valikvastustega küsimustekaardid ja eesmärgiks on kõrgeim punktiskoor,“ selgitab Katrin.

de kunstnik,“ rõõmustab Katrin koostöö üle.

Teine koeraplika-tegelasega mäng on „Lotte pildikas“, kus saab multifilmi tegelasi kehaosade kaupa komplekteerida ja ümberkomplekteerida. „Metsa“ nimelises lauamängus saavad pisikesed alates pooleteisest aastast teadlikumaks meie metsades kasvavatest puudest ja taimedest ning seal elavatest loomadest. Mängureeglid eeldavad nii tähelepanelikkust, meelde jätmist, loendamist, seoste tekitamist kui hulkade moodustamist.

Kõik mängud testib Katrin loomulikult ära ka oma 2-aastase Mardie ja 5-aastase Maria peal, osa saavad ka sõpradeltuttavate lapsed. „Mängude sihtgrupp on ju käepärast võtta,“ naerab Katrin. Lottegi sai näiteks mängude kangelaske sellepärast valitud, et Maria on suur koeraplika multika fänn. Lauamäng on Katrini sõnul erinev autost ja nukust, seda peab ikka lapsega koos mängima. „Ei ole nii, et annad kätte ja saadad oma tuppa, et mängi. Lauamängude mängimine on mõnus ajaveetmise viis, kus kõik saavad osaleda. Kvaliteetaeg, mida lapsed väga vajavad ja kõrgelt hindavad,“ leiab mängude looja ise.

Leitavad juba lettideltki
Katrini on õnnestunud oma

MARMAR GAMES**• Kontakt:**

www.facebook.com/
marmargames,
www.marmargames.ee

• Tegevusala:

lauamängude tootmine

• Müügikanalid:

Apollo, Rahva Raamat, XS
mänguasjad, Ludo, Hea
Eesti Asi

mängud sisse saada juba ka kauplusekettidesse. Neid võib leida nii Apollast kui Rahva Raamatust, XS mänguasjadest ja Ludo kauplustest. Rimisse, Selverisse või Prismasse tahaks ka, aga läbirääkimised võtavad veel aega.

Rahval huvi mängude vastu on. „Kõige parem aeg lauamängude müümiseks on loomulikult enne jõule, kui müük on kõige suurem. Siiani on kokku müüdnud orienteeruvalt 1000 mängu, osade mängude puhul mõtleme juba kordustrükile,“ nendib Katrin.

Algaja ettevõtja raskused

Alustava ettevõtjana on Katrin esialgu mitmes rollis, alates idee genereerimisest, partnerite otsimisest, kuni laovarude opereerimiseni. Ta tõdeb, et eks algus ongi keeruline, esialgsed investeeringud, olgu need töötasud kunstnikele või valmistoote trükkijast lunastamine, tuleb kõik oma taskust maksta.

Firma tegevuse paremaks ja kiiremaks arenguks taotles ta oma firmale Marmar Games toetust EAS-ist. Täna on EAS-ilt positiivne vastus olemas, nad on nõus toetama Marmar Gamesi turunduskulusid, mis on seotud korraliku veebilehe ja e-poe loomisega ning katavad ka osad reklaamikulusid. „Mulle tundub, et see, mis ma teen, on natuke nagu kunst ja ega kunstiniimesed valdavalt rikkaks vist ei saa. Aga mulle meeldib see praegune vorm, kus saan oma pere-elu ja töö kenasti sobitada ja teha seda, mis mulle tõeliselt meeldib. Täna ei tooda see projekt üsna suurte investeeringute tõttu veel midagi, aga ühel päeval on ehk äraelamiseks siiski,“ loodab Katrin.

Arendusplaan peab Katrin ka, näiteks olemasolevate mängude tõlked ja kohandused teistesse keeltesse, otsida lisaks uusi müügikanaleid ja meelel on ka juba uued mänguideed. „Esialgu jään ikka lastemängude nišši, aga tulevikus – mine tea,“ jätab Katrin otsad lahti. ✦

SPORT

Taliolümpia nädal Nõlvaku lasteaias

XXII taliolümpiamängude ootuses korraldati Nõlvaku lasteaias 3.-7. jaanuaril samuti sportlik ja lõbus taliolümpianädal. Nõlvaku taliolümpiaks alustati ettevalmistusi juba nädalaid varem ning eelmise aasta kevadisest olümpianädalast valminud lustakas video tõi kõigile võistlusmeeleolu sisse.

MARILI VATT
Nõlvaku lasteaia
õpetaja

Nädal algas rühmades erinevate taliolümpial osalevate riikide tutvustamisega. Nõlvaku laste poolt olid esindatud Eesti, Soome, Venemaa, Rootsi, Norra ja Kanada. Riike otsiti maakaardilt, kuulati seal räägitavaid keeli ja meisterdati riigilippe. Küpsetati ja maiustati ka rahvuslike toitudega ning uuriti olümpiakoondiste riietust ning loomulikult ka säravaid olümpiamedaleid. Vooliti ka suusatajaid ja meisterdati igat karva uhkeid medaleid. Nädala vältel oli igas rühmas üleval ka näitus „Minu pere spordisaavutused“, kus võis näha nii väiksemaid kui ka suuremaid säravaid auhindu ja huvitavaid diplomeid.

Loomulikult toimusid ka talvised spordivõistlused. Oma oskusi näidati suusatamises, kelgutamises ning jõudu katsuti kõieveos. Kõik riigid andsid endast parima ning võisid uhkust tunda. Võistlusvaim oli tugev, kuid lapsed teavad, et oluline ei ole alati võitmine, ka osavõtt ja tehtust rõõmu tundmine on saavutused omaette.

Nädala teises pooles tutvustati esindatavaid riike ka teistele rühmadele. Koguneti saali ja suureks üllatuseks olid kohale tulnud ka Maša ja Karu Venemaalt ning Pipi Pikksukk Rootsist! Koos külalistega kuulati riikide hümnid ja Nõlvaku lasteaia kõige pisemad lugesid toreda luuletuse sportlaseks saamise unistusest ning kuldmedalite igatsusest. Soomet esindavad

lapsed tutvustasid jäähoki kohandatud versiooni, mida saab isegi rühmas käepäraste vahenditega mängida. Esitusele tuli ka Kanada hümn eestkeelne versioon. Tutvustati veel erinevate riikide tugevamaid talispordialasid, vaadati multifilmi, esineti tantsukavaga ja tantsiti üheskoos ka rühmadesse tagasi.

Nõlvaku taliolümpianädal lõppes rongkäiguga lasteaia ümbruses. Olümpiatulele järgnesid 6 taliolümpial osalevat riiki, lipud kõrgel lehvimas. Lapsed olid nädalaga oma sportlase rolli väga sisse elanud ning nautisid ergutamist ja olid rõõmsad oma sportlike saavutuste üle. Taliolümpianädal tekitas lastes palju emotsioone, õnneks enamasti positiivseid. Kõlama jääb üks seik laste omaval-

helisest vestlusest: „Olümpiamängud on need, kus sportijad võistlevad, et võita. Ja kui nad võidavad, on nad rõõmsad, aga need, kes ei võida, need nutavad. Aga olümpial on ju palju võistlejaid... siis nad ei olegi nii kurvad, kui on keegi veel, kes medalit ei saa. Nii oleks küll ebaaus, et üks ei saa medalit ja teised saavad.“

Nõlvaku taliolümpial osalenud riikide sportlased olid kõik võitjad ja selle tõestuseks sai igaüks liikumisõpetaja Meeliselt kaela särava medali ja tunnustuse, mis nii mõnelegi oli olulisem kui medal kaelas. Meie plaanime kindlasti olümpianädalaid veel korraldada ning sellega austada sportlasi ja tervislikke eluviise. Nõlvaku pere poolt soovime teile toreid taliolümpiaelamusid!

Sauevallas Facebookis

HEIKI SEPP

Tootsi tee juhtum- supp või puder? Viimases vallalehes ja ka siin näoraamatus oli juttu sellest, et tänaseks on Tootsi tee ja osaliselt Kraavi tee valla omandis ja ehk küll veidi ennatlikult, kuid siiski tekkis väike lootus, et isegi meie tänavasse võib veel sellel aastatuhandel jõuda elekter, sile asfalt ja muud hüved... Tänase kuuma teemana Tootsi tee 13 juhtumi valguses aga ei saa enam päris selget pilti toimuvast. Õhtulehes kirjutatu põhjal ja ka lisatud katastriüksuse kaardi põhjal on osa Tootsi teest endiselt nn ärimees Raigo Tamsoni valduses.

Ärimhe taktika: tahad koju pääseda? Osta majaesine tee ära! (68)
18. veebruar Õhtuleht

ANDRES AGUKAS

Isiklikult mind majaomanikuna hakkab nüüd järjest rohkem huvitama aiatagune 5m laiune kommunikatsioonide koridor ja selle omandi kasutusõigus. Väga halb juhtum ja paneb imestama, kuidas selline kruntideks jaotamine omal ajal üldse sündida sai ja kes selle eest vastutab. Kuid riigiametis tihtilugu see juriidiline korrektsus mingi sammu tegemisel läheb hiljem kordades rohkem maksma - kas või see 17 euri siin. Juristi tund on ikka märgatavalt kallim ja selle nn juriidiliselt korrektsuse otsuse tegemine oksjonil läheb maksma nüüd kindlasti rohkem kui see 17 euri ja kardan, et ka 1800 võib rohkem kuluda (kui juristi tunni turuhind on ca 100 euri, siis see 1800 tiksub kahe tööpäevaga kiirelt täis). Kuid ametniku seisukohalt oleks selle 17 euri eest keegi võinud saada krimasja, aga kui nüüd 2500 euriga asi ära klaaritakse, siis on tegemist juriidilise korrektsusega protseduuride täitmisel.

ANDRES LAISK

Andres, kuivõrd ma ei tea su täpset elukohta, siis ei julge absoluutses võtmes vastata, aga Koidu elurajooni teed omandas vald paari aastat eest terves koosseisus selles osas, mis jääb sellele metsasemale alale, ning ülejäänud osas on teise omanikuga veidi hiljem kokku lepitud notariaalselt avalik kasutus. Seega ei peaks seal probleeme olema. Sellele aritmeetikale aga vastan samuti nagu Koostöö lehel: täna ülemakstud ruutmeetri hind võib tulevaste tehingute kaudu väga kalliks maksma minna. Lisaks me põhimõtteliselt ei maksa ebaadekvaatseid ruutmeetrihindu avaliku teemaa eest, samuti ei pea ma isiklikult võimalikuks suhtuda tolerantselt tegevusse, mida ma sügavalt taunin. Väljapressijatega me asju ei aja, kui kirjanduslikult väljendada, ja ma usun, et teatud väärtushinnangutest kinnipidamine on pikas perspektiivis palju rohkem väärt kui nimetatud summad. Pealegi on sul alati hambus, et meil on liiga palju juriste, nüüd vähemalt saad sa rahulikult magada, sest neil on tööd.

ANDRES AGUKAS

Ega seekord ei olnud süüdistusega tegemist, pigem oli minu arutelu juriidilise korrektsuse kontekstist lähtuvalt. Ma nüüd nii kõva hindamisspetsialist ei ole, kuid isiklikult ei usu sellesse teooriasse, et ühe 53 m² tehing oleks üles viinud kõikide järgnevate tehingute hinnad. Minu praktilises tegevuses on juhtunud, et juura koma pealt taga ajamine võib mõned asjad viia kordades (vahel ka sadades kordades) kallimaks, kui oleks sama probleemi saanud mõistuspäraselt lahenduseni viia. Kui aus olla, siis kui mulle majaomanikuna oleks öeldud, et minu maja ees on selline tükk, mis oksjonile läheb, siis enda rahu huvides oleks ma olnud nõus selle ise ära ostma ka 100 euri eest. Äärmiselt nõme juhus ja absurdne lahendus, mille juhtumise peaks seadusandlusega vältama.

ANDRES LAISK

Viimase lausega absoluutselt päri. See otsus, muide, et me ei hakka võidu pakkuma, sai tehtud vallavalitsuse tasandil elavas arutelus ja eks sinna arutellu kuulusid ka alternatiivsed tegevusplaanid, mida kõiki siin lauale laduda ei saa. Kogu selle elurajooni probleemistiku kõrval on siiski tegemist ühe aferisti tühikargamisega, mis pigem pinnavirvendus, aga mineviku vead ja seadusandluse lüngad toob muidugi reljeefselt esile.

ANDRES AGUKAS

Selle loo valguses kutsuksin Saue vallas kõikvõimalikud vigased planeeringud (aastatest 2005-2009) tagasi, et tulevikus sellist nonsenssi tekkida ei saaks. Ja kuidas seda teha ... no eks juristid peaksid selle välja mõtlema.

ANDRES LAISK

Oleme elluviimata planeeringute tühistamise protsessi alustanud ja umbes 15 teavitust on välja saadetud. Paraku ei aita ükski jurist nende planeeringute tühistamisel, kus juba suurem arv elanikke.

SPORT

Laagri Kooli selgitati kabemeistreid

Laagri Kool, Laagri Huvialakool ja Nõmme Kabeklubi korraldasid teist aastat lahtised meistrivõistlused kabes, kuhu saabus palju Eesti tugevamaid kabetajaid. Kaugemad külalised tulid kohale Jõgevamaalt Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasiumist.

HEINAR JAHU
Laagri Huvialakooli
kaberingi juhendaja

Mängiti kahes vanuseklassis: kuni 10-aastased ja kuni 13-aastased. Poistest olid vanemas vanuseklassis medalivõitjad Andreas Jürgenson Tallinna Nõmme Põhikoolist, Karl Richard Esvald Pääsküla Gümnaasiumist ja Kaspar Padar Nõmme Gümnaasiumist. Tüdrukutest võitis Merili Jalg. Hõbe- ja pronksmedal kuulusid Laagri Kooli õpilastele Kristina Katarina Kaljumäele ja Angelika Švedovale.

Nooremate poiste turniir oli kõige võitluslikum. Alles viimane voor selgitas paremusjärjestuse. Esikoha võitis Robert Antoi Pääsküla Gümnaasiumist.

Hõbemedal kuulus Tallinna Reaalkooli õpilasele Hans Robert Kanukesele ja pronksmedal Kristofer Diligentovile Pääsküla Gümnaasiumist. Laagri Kooli arvestuses – nooremad poisid esikoht Marten Rahnole ja teise koha saavutas Holger Raig Laagri Kooli 1c klassist.

Noorematest tüdrukutest oli võidukas Triinu Jalg. Teiseks tuli Karmen Kuusik Nõmme Põhikoolist ja kolmandaks Berit Antoi Pääsküla Gümnaasiumist. Laagri Kooli parim oli Lotta Eigo 1a klassist.

Täname toetuse eest Laagri Kooli lapsevanemat Meelis Saaresalu.

Noored kabetajad loodavad, et traditsioon jätkub ja tuleval aastal võisteldakse jälle. ■

Laagri lasteaias peeti Eesti sünnipäevapidu koos kätlemis- tseremooniaga

21. veebruaril toimus Laagri lasteaias Eesti Vabariigi 96. sünnipäevale pühendatud pidulik hommik koos kätlemis- tseremooniaga.

Saue vallavanem Andres Laisk ja lasteaias direktor Tiiu Ingerainen tervitasid kõiki saabuvaid rühmi ning lapsed juhatati pidulikule kontsert-aktusele "Me armastame Eestit". Kontsert-aktus algas Eesti Vabariigi hümn ja direktori kõnega. Edasi laulsid lapsed nii üheskoos kui ka rühmade kaupa laule kodust ja Eestimaast. Samuti esineti temaatiliste luuletustega ning vahepaladeks tantsisid tantsutüdrukud muusikapala "Me armastame Eestit" saatel.

V rühma lastele anti üle Eesti Vabariigi presidendi Toomas Hendrik Ilvese tänukiri, osalemise eest joonistuskonkursil „Meie Eesti head asjad“ ja loeti ette presidendi tänukõne.

Kontsert-aktuse ametlikule osale järgnes ühistantsimine, sünnipäevalaulu laulmine ning tordi söömine. Medalid said kaela kõik need, kes peo korraldamisele kaasa aitasid. Lisaks peomeeleolule kinnistas pidulik päev lastele ka mõisteid president, vallavanem, lipp ja hümn. Kõike seda, mida lapsed olid terve sünnipäeva nädala omandanud.

Heidi Bergmann
III rühma õpetaja

VABA AEG

Vanamõisa vabaõhukeskuse tegijad võtavad suuna sündmusturundusele

Sauevallakale on Vanamõisa vabaõhukeskus juba tuttav, seal on paljud kohalikud nautinud suvepidusid ja talverõõme. Nüüd asub keskus end tutvustama ka võõramatele, välja on töötatud uus toode – suve- ja talvepäevade pakett ettevõtetele.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Vanamõisa vabaõhukeskus on suurepärase paigaks ühiseks meelelahutuseks nii suve- kui ka talvekuudel. Keskuse arendusjuhi Katrin Krause sõnul on töö tulemuslikkuse nimel ja heade suhete hoidmisel väga oluline ühiselt meelt lahutada. „Selleks puhuks on Vanamõisa vabaõhukeskus parim paik, sest tervikliku kompleksina on siin mõeldud väga erinevate ürituste korraldamisele: ümarpalkstiilis kompleksi kuulub avar laululava koos kõrvalrajatistega, grillkoda, laste mänguväljakud, korvpalliplats, külakiik ning suur katusega väliterrass, mis võimaldab ilmastikuoludest sõltumata korraldada meeldejäädavaid pidusid,“ promob Krause võimalusi.

Vanamõisa vabaõhukeskus teeb uue toote sisuga täitmisele koostööd sündmuste korraldajaga OÜ Elamuspäev, kellega koostöös sünnib iga ettevõtte jaoks originaalne päevaprogramm. Soovi korral saab juurde tellida mitmesuguseid lisateenuseid. „Teame, et suve- ja talvepäevadel on kõige tähtsam rõõm koosveedetud ajast, seetõttu pakume just selliseid tegevusi, et seltskond saaks nautida koos tegutsemist ja elada üksteisele kaasa, lisab Krause.

Suvepäev Vanamõisas

Vabaõhukeskuse suvepäevade pakett sobib nii väiksematele ettevõtetele kui ka näiteks 800-liikmelisele kollektiivile. Tegevusvariante on palju, need sisaldavad kaasahaaravaid sportlikke mängu, töötubasid, tuleõnneõnne esinemist ja meeleolukat tantsuõhtut. Meeskonnamängudes chitatakse autosid,

peetakse pamper- ja võrkpalliturniire ning võisteldakse kastitornironimises, kiikingus, sumos ja käesurumises. Töötubades meisterdatakse ehteid ning õpitakse trummi taguma.

Perepäevade raames tulevad lastele külla muinasjutukangelased, koos mängitakse, võisteldakse, käiakse näomaalija juures ning mõllatakse suurel batuudil.

Suvepäevade paketi hind kujuneb välja vastavalt kliendi soovidele, hinnad algavad 2000 eurost.

Talvepäev Vanamõisas

Talvega on selleks aastaks ühel pool, aga edaspidiseks – ka mõnusal lumisel talvel tasub Vanamõisa vabaõhukeskuse kaunis miljöö veeta koos kolleegidega üks mõnus ja vahva ühine talvepäev. Saabuvaid külalisi tervitab päevajuht, kes aitab meeleolu luua, korraldab aktiivseid tegevusi ja võistlusi. Kes võistlus-

test ja mängudest puhata soovib, saab grillkojas kaunist kaminatuld nautida ja ennast soojendada. Kohal on ka ponid, kes teevad lastele sõite ja loomulikult saab talvepäeval ka uisutada ja kelgutada.

Talvepäevade pakettid on mõeldud kuni 100 inimesele, aga kuna ruumi on, siis on võimalik kokkuleppele saada ka kuni 800 inimesega ürituse korraldamiseks. Külmal ajal aegadel ootab külastajaid liuväli, suusarajad, kelgumägi, grillkoda ja mänguväljak. Lisaks neljatunnisele aktiivselt sisustatud üritusele saab Vanamõisast tellida ka toitlustuse. Näiteks vastlapäevaks sobiv menüü, kuhu kuulub hernesupp, vastlakukkel ja tee, läheb maksma 5 eurot inimese kohta. Lisatasu eest on võimalik tellida ka mootorsaanisõitu.

Vanamõisa talvepäeva pakett 100 inimesele maksab 400 eurot. Kolmetunnine kelgumäe, uisuväljaku, kiigeplatši ja grillkoja kasutamine maksab ettevõttele 150 eurot. ■

VABA AEG

Sel suvel Vanamõisas – kolm kõva kontserdikogemust

Suvi on ilusaim aeg mälestuste kogumiseks. Tartu Kontsert loodab sellele kaasa aidata, tuues suvekuudel Vanamõisa lavalaudadele mitmeid fantastilisi kontserte. Veeta üks sume suveõhtu koos armsama, sõprade või perega, nautides vaid parimaid Eesti artiste, kõlab idülliliselt!

LAURI
LAND
Tartu Kontsert

Tartu Kontsert toob sauevallakateni kolm suurepärast muusikaelamust. Valitud on vaid parimad. Nii saavad kontserdikülastajad näiteks aimu, mis toimus Raimond Valgre mõtetes. Jaan Sööt ja Rain Simmul segavad omavahel muusika ja teatri, esitades kuulajatele-vaatajatele Valgre kirjavahetusi, mille vahele on põimitud suurmeisteri parimad palad. Sauevallakaid rõõmustab

tuleval suvel ka Kaunimate Aastate Vennaskond, kelle muusikaline amplituud on tänu Jüri Lumistele, Toomas Lungele, Indrek Kaldale, Hannes Kaljujärvele ja Andres Dvinjaninovi erakordselt lai. Ärgem unustagem siiski põhilist sõnumit: nad esitavad palasid meie kaunimatest aastatest.

Kindlasti ei saa mainimata jätta Tõnis Mägi kontserti. See mees ei vaja ka pikemat tutvustamist – kontserdil kuuleb eestlaste esihääle muusikalist paremikkku.

Piletite hinnad antud kontsertidele varieeruvad 14st eurost 17ni. Lisainfo kodulehelt www.kontsert.ee. ■

Kohtumine Valgrega - 10.07.14

Maarja-Liis Ilus koos
saateansambliga - 12.07.14

Kaunimate aastate
vennaskond - 14.07.14

„Eile nägin ma Eestimaad“
kontsert pühendusega ansamblile RUJA.
Lauluab Taavi Peterson - 24.07.14

Tõnis Mägi - 01.08.14

SAUE VALLA KULTUURIKALENDER MÄRTS - APRILL

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT, AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
12.03	Toitumisinõustamine – toidutalumatused erinevad vormid, sümptomid, lahendused	Kell 19-20.30 Saue valla Kultuurikeskuses. Toitumisinõustaja Liis Keevallik. Osavõtutasu 7 €	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
14.03	Emakeelepäeva kontsert Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaste Naiskoor ja Inseneride Meeskoor	Kell 19 Saue valla Kultuurikeskuses. Tasuta	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
15.03	Laagri Malefestival 2014 II etapp Saue valla kaksikmalemeistrivõistlused (kiir-ja väikmalemeistrivõistlused) 2014.	Kell 11 Saue valla Kultuurikeskuses. Võistlustest osavõtt on tasuta.	Ardi Tedrema, Laagri Male Arendamise ja Edendamise Keskusklubi	Lisainfo ja registreerumine: laagri.male@gmail.com, Tel 58533653, Ardi Tedrema
17.03	Kursus „Sisemine rahu“ Kursus on mõeldud nii meestele kui naistele. Vajalik eelregistreerumine.	Kell 19-21 Saue valla Kultuurikeskuses. Osavõtutasu 10 € Juhendajad Rikka Toman, Kristina Tamm.	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: info@siseminerahu.eu, Tel 5020796 Kristina Tamm
19.03	MONOTEATER. Andrus Kivirähi monoetendus „Sinised kilesussid jalas“	Kell 19 Saue valla Kultuurikeskuses. pilet eelmüügist 7 €, tund enne algust kohapeal 10 €	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
18. ja 19.03	Koolivaheaja noortelaager. PLAYSTATION 3 videomängude võistlus	Kell 11-15 Saue valla Kultuurikeskuses. 3 videomängude kategooriat. Vanus 9-14.a. Tasuta	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
19. ja 20.03	Koolivaheaja noortelaager. KÄSITÖÖ TÖÖTOAD. Seemnehelmestest loomade meisterdamine. Pehme helkuri ja vildist mitmekihilise rinnakaunistuse meisterdamine.	Kell 11-15 Saue valla Kultuurikeskuses. Osavõtutasu: 1 päev 7 €, 2 päeva 10 €	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
21.t.03	Toivo Niibergeri loeng „Mehed ja naised“	Saue valla Kultuurikeskuses kell 18-20, sissepääs tasuta.	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
26.03	Liia-Mai käsitöötuba – heegeldame väikestest motiividest kaelakee. Töötuba toimub, kui on koos vähemalt 4 osalejat.	Kell 18.30-20 Saue valla Kultuurikeskuses. Osavõtutasu 9 € Juhendaja Liia-Mai Niidu	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: enkilm@gmail.com, Tel 56241478, Liia-Mai Niidu
28.03	Vallavanema vastuvõtt abiturientidele	Kell 17 Saue valla Kultuurikeskuses Kutsetega	Saue Vallavalitsus, Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
28.03	KINO.KINO.KINO. Mängufilm „Kertu“	Kell 11 ja 19 Saue valla Kultuurikeskuses. Pilet 3 / 2 € (õpilased, pensionärid)	Saue valla Kultuurikeskus, MTÜ Vanamõisa Küla, MTÜ Kinobuss	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
30.03	Laste keraamikahommik	Kell 12 Vanamõisa seltsimajas	MTÜ Vanamõisa Küla	Registreerimine ja info kaja@vanamoisakeraamika.com või telefonil 5101 348
31.03	Kursus „Sisemine rahu“ Juhendajad Rikka Toman, Kristina Tamm. Vajalik eelregistreerumine.	Kell 19-21 Saue valla Kultuurikeskuses Osavõtutasu 10 €	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: info@siseminerahu.eu, Tel 5020796 Kristina Tamm
2.04	NyTrend väike lilleseade töötuba – lauakaunistuste valmistamine, Floral Cupcake „Roosa miniseelik“	Kell 19-20.30 Saue valla Kultuurikeskuses. Töötuba toimub, kui on koos vähemalt 4 osalejat. Juhendaja Auli Männikust	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: nytrend.info@gmail.com, Tel 5130565 Auli Männikust
4.04	Veskitammi lauluklubi. Külla tuleb Voldemar Kuslap	Kell 18 Saue valla Kultuurikeskuses. Pilet 3 €	Juta Klettenberg seltsing Aronia, Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
7.04	Ääsmäe küla TERVISEPÄEV	Kell 11-13.00 Ääsmäe raamatukogu fuajees. Vererõhu mõõtmine. Nägemise kontroll. Seksuaalkasvatus jne	Ääsmäe Põhikool	Tel 53 450 497 Helje Kala
7.04	Kursus „Sisemine rahu“. Kursuse eesmärk on saada teadlikuks iseendast. Kursus on mõeldud nii meestele kui naistele. Vajalik eelregistreerumine.	Kell 19-21 Saue valla Kultuurikeskuses. Osavõtutasu 10 € Juhendajad Rikka Toman, Kristina Tamm.	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: info@siseminerahu.eu, tel 5020796 Kristina Tamm
9.04	Liia-Mai käsitöötuba – fileeheegeldus Töötuba toimub, kui on koos vähemalt 4 osalejat.	Kell 18.30-20 Saue valla Kultuurikeskuses Osavõtutasu 9 € Juhendaja Liia-Mai Niidu	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerumine: enkilm@gmail.com, tel 56241478, Liia-Mai Niidu
11.04	Klubiüritus „Jazz ja vein“. Meeleolukas koosviibimine džässiga, mille käigus saab täiendada oma teadmisi veinimaailmast.	Kell 20 Ääsmäel Kasesalu 16. Pilet 10 €. Kohal puhvet ja laudad suupistetega.	MTÜ Ääsmäe Külakogu	Kohti on piiratud arv ja jagub vaid 40 kiiremale. Lisainfo ja registreerumine: aasmae.kylakogu@gmail.com, Tel: 55660875

SAUE VALLA LAULULAPS

3-18 aastased Saue valla lapsed!

Kutsume teid osalema lauluvõistlusel

SAUE VALLA LAULULAPS

laupäeval, 5. aprillil kell 10

Ääsmäe põhikooli saalis

Konkursile saab registreerida 28. märtsini aadressil veskitammi@sauevald.ee

Lisainfo: Ingrid Novikova telefon 6796 785 või 5546 5917

KLUBI

LAAGRI TERVIS

JUST NÜÜD ON ÕIGE AEG SUVEKS VALMISTUDA! VALI OMA LEMMIK JA TULE TRENNI:

ZUMBA
PUMP FX
JOOGA
BODY STYLING
TBA
DANCE FITNESS
SHAPING
JÕUSAAL

Klubi Laagri Tervis Veskitammi 22
www.laagritervis.ee

ALGAB TEEME ÄRA 2014 TALGUTE KIRJAPANEK

Kutsume aktiivselt osa võtma Teeme Ära talgupäeval, mis sellel aastal toimub 3. mail!

Kõik talgud saab kanda üle-eestilisele talgukaardile alates 12. märtsist. Selleks tuleb täita lihtne vorm kodulehel www.teemeara.ee.

Oodatud on nii värsked talguid kui juba pikema traditsiooniga ettevõtmised. Saue Vallavalitsus toetab talgute läbiviimist ka sellel aastal. Paremaks planeerimiseks palume oma soovist sarnaselt varasematele aastatele võimalikult varakult teada anda. Aktiivset osalemist ja kohtumiseni talgutel!

Saue valla Kultuurikeskuses
14. märtsil kell 19.00

Emakeele päevale pühendatud kontsert

Kontsert on tasuta

Veskitammi 8, Laagri

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

ANDRUS KIVIRÄHK
monoetendus kahes vaatuses

„SINISED KILESUSSID JALAS“

hommüüdia ehk enesest
osades: Indrek Taalmaa

19.märtsil kell 19 Saue valla Kultuurikeskuses
Piletid eelmüügis 7 eur ja tund enne etenduse algust kohapeal 10 eur.
Lisainfo ja broneerimine: tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
SAUE VALLA KULTUURIKESKUS, VESKITAMMI 8, LAAGRI

Sul on kodus igav??
Tule meiega koos laulma!!

Reedel, 04. aprillil kell 18
Saue valla Kultuurikeskuses Laagris
LAULUKLUBI ÕHTU

Istume kohvitassi juures ja
> Ma pean sind südamega kuulama ...
Kohtume armastatud laulja ja näitleja
Voldemar Kuslapiga
> laulame koos teada-tuntud, armastatud
ja kuulsaks lauldud laule

KOOS
POLE MEIL SINUGA IGAV

Võta kaasa oma lustlik meel

Üritusel osalemise kutsed (2 eurot) saab osta eelmüügist.
Saue valla Kultuurikeskus, Veskitammi 8, Laagri

Ansambel „Piilamari“. Lisainfo tel 508 3223

Ääsmäe küla TERVISEPÄEV!

7. aprillil 2014 kella 11.00-13.00

Ääsmäe raamatukogu fuajees

Kooliperel, külaharhal ja sõpradel on võimalus tulla uurima ja uudistama, et koos tähistada ülemaailmset tervisepäeva!

TEID NÕUSTAVAD:

- Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist õenduse tudengid, kes aitavad Teil mõõta vererõhku, veresuhkrut, kehakaalu, arvutada KMI, nõustada toitumise osas.
- Ämmaemanduse tudengite käest võib küsida infot seksuaalkasvatuse kohta ning ka lapseootusaja ja sünnituse kohta.
- Optometristid aitavad kontrollida nägemisteravust (Nb! Nad ei kirjuta prille).
- Nõu saab küsida terviseedenduse eriala tudengitelt (energiajoogid, suitsetamine, toitumine jne).
- Füsioterapeut Reio Vilipuu nõustab veenilaiendite, lümfiprobleemide ja vähioperatsioonide taastusravi osas. Tutvustab tugisukkasid, mis tõesti toimivad.
- Erinevad loodustooted uudistamiseks ning ka kaasa ostmiseks!

